

Puoluevaltuuston syyskokous 23–24.11.2024

Pohjankartanon koulu, Leevi Madetojan katu 1, Oulu

Keskusta

Sisältö

Kymmenen virran maa	2
Ohjelma ja aikataulu	3
Esityslista	5
Järjestyssääntö	8
Valiokunnat	10
Toimintasuunnitelma 2025	12
Suunta Suomelle tilannekuva	17
Luottamushenkilöiden matkakustannukset, kokouspalkkiot ja tilintarkastajien palkkiot	25
Talousarvioesitys vuodelle 2025	26
Äänestysohje	28
Keskustan Tulevaisuusakatemia koulutukset kevät 2025	30
Kouluttajaverkosto, MSL moodle, häirintäyhteyshenkilöt	32
Ei kaikelle häirinnälle	35

Klikkaa
sisällysluettelosta
haluamaasi kohtaan
kirjassa..

Kymmenen virran maa

Maa ponteva Pohjolan äärillä on,
se on entistaistojen tanner,
niin rohkea, reima ja horjumaton,
se on muistojen mainio manner.
Tämä maa minun mieltäni innostaa,
se on kymmenen, kymmenen virran maa.

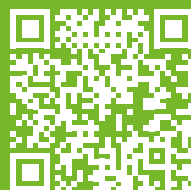
Revontulta sen talvinen taivas luo,
kun pakkanen parhaana räiskää,
ja tunturilaaksojen vuolas vuo
se kallioseinihin läiskää.
Niin mieltäni nostaa ja juhlistaa,
tämä kymmenen, kymmenen virran maa.

Olet voiman ja vilppauden kotimaa
– tätä kannat kaksoisleimaa!
Se mieleni toivoja toinnuttaa,
se antavi intoa reimaa.
Oi loistaos loitos aikojen taa,
tulevaisten toivojen kallis maal!

Sanat A. V. Koskimies ja sävelmä Oskar Merikanto.

**Valiokuntien esitykset puoluevaltuustolle
tuodaan heti niiden valmistuttua
tutustuttaviksi osoitteessa**

keskusta.fi/puoluevaltuuston-kokous/

Ohjelma ja aikataulu (muutosvarauksin)

Lauantai 23.11.

klo 10.00 – 11.45	Puoluejohdon jalkautuminen
klo 11.45 – 13.15	Kirjautuminen kokoukseen ja lounas
13.00	Maakuntalaulu ja piirin tervehdys Pohjois-Pohjanmaan piirin puheenjohtaja Marjut Suviaro (Lähetys kokouksesta alkaa klo 13 Keskustan Facebookissa ja puoluevaltuuston sivulla.) Puoluevaltuuston kokouksen avaus ja poliittinen katsaus, puheenjohtaja Antti Kaikkonen Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä kokouksen järjestäytyminen Valiokuntien asettaminen kaudelle 2024–2026 Vuoden 2025 toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä vaaleihin valmistautuminen, esittely, puoluesihteerä Antti Siika-aho Kunta- ja aluevaalien ohjelmatyön esittely sekä poliittinen kannanotto, puoluejohdon edustaja
14.15	Yleiskeskustelu
16.00	Kahvi ja suolainen
16.30	Yleiskeskustelu jatkuu
17.45	Valiokuntien kokoukset kokouspaikalla • Järjestövaliokunta • Ohjelmavaliokunta • Poliittinen valiokunta • Yleis- ja ajankohtaisvaliokunta
20.30	Kaupungin vastaanotto kaupungintalon juhlasali, Kirkkokatu 2a, Oulu

Sunnuntai 24.11

8.15 – 9.15	Ilmoittautuminen kokouspaikalla
8.30	Aamuhartaus
8.45	Puoluevaltuuston puheenjohtajiston tentti (Lähetys kokouksesta alkaa klo 8.45 Keskustan Facebookissa ja puoluevaltuuston sivulla.)
9.30	Puoluevaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien valinta/vaalit
11.15	Puoluevaltuuston päätöasiat • Puoluehallituksen ja puoluevaltuuston jäsenten matkakorvaukset ja palkkiot • Tilintarkastajien palkkiot • Varsinaisten ja varatilintarkastajien valinta • Toimintasuunnitelma vuodelle 2025 • Talousarvio vuodelle 2025 • Puoluehallituksen valinta kaudelle 2025–2026 • Poliittiset kannanotot • Muut valiokuntien esitykset
n. 12.30	Loppulounas

Lisävauhtia ehdokashankintaan:

Lähde ehdolle –kampanja

Osallistu kampanjaan mm. näin:

Käy tekemässä käyttöösi omia kampanjakuvia Keskustan Canvassa. Kampanjan pohjat ovat kaikkien käytettävissä.

<https://keskusta.fi/canva/>

Käyttövalmiit kuvat ja videot löytyvät Keskustan Dropboxista, josta ne ovat helposti ladattavissa omalle laitteelle siten hyödynnettävissä erilaisissa somejulkaisuissa.

Keskustan Dropboxiin pääset tästä

<https://keskusta.fi/tietopankki2025>

Muista myös jakaa materiaalia Keskustan WhatsAppista!

Esityslista

Aika 23. – 24.11.2024 klo 13.00 alkaen
Paikka Pohjankartanon koulu, Oulu

Maakuntalaulu
Piirin tervehdys, Keskustan Pohjois-Pohjanmaan
piirin puheenjohtaja Marjut Suviaro.

1. AVAUS

Kokouksen avaus ja poliittinen katsaus, puolueen
puheenjohtaja Antti Kaikkonen

2. KOKOUKSEN TOIMIHENKILÖIDEN VALINTA

Valitaan kokouksen puheenjohtaja, joka johtaa
kokousta siihen asti kunnes puoluevaltuustolle on
valittu puheenjohtaja:

Valitaan kokoukselle kolme (3) sihteerä, kaksi (2)
pöytäkirjan tarkastajaa ja kolme (3) ääntenlaskijaa.

3. KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Todetaan kokouksen osanottajat ja päätösvaltaisuus.

Puoluehallitus kutsuu puoluevaltuuston koolle
(puolueen säännöt 18 §).

Kokouskutsu, jossa on mainittava käsiteltäväksi
tulevat asiat, on lähetettävä piirijärjestöille ja
puoluevaltuuston jäsenille kahta (2) viikkoa ennen
kokousta. Varsinainen kokouskutsu on lähetetty
11.10.2024.

Puoluevaltuuston kokous on päätösvaltainen, kun
vähintään puolet jäsenistä on läsnä
(puolueen säännöt 19 §).

Puoluehallituksen jäsenillä, puolueen eduskuntaryhmän jäsenillä, Euroopan parlamentissa olevilla Keskustan valtuuskunnan jäsenillä, puolueen äänenkannattajien päätoimittajilla ja puolueen kunniajäsenillä on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Puoluevaltuusto voi päättää läsnäolo- ja puheoikeuden laajentamisesta (puolueen säännöt 17 §).

Säännöissä mainittujen lisäksi kokouksessa on puoluevaltuuston työjärjestyksen mukaan läsnäolo- ja puheoikeus puolueen piirien sekä keskusjärjestöjen puheenjohtajilla ja sihteereillä.

Puoluehallitus esittää lisäksi läsnäolo-oikeutta puolueen jäsenille ja tiedotusvälineiden edustajille.

Kokoukseen on ilmoittautunut ____ varsinaista ja ____ varajäsentä sekä ____ seuraajaa ja ____ tiedotusvälineiden edustajaa.

Päätös:

4. KOKOUKSEN ESITYSLISTA

Puoluehallitus esittää, että kokouksen työjärjestykseksi hyväksytään kokousasiakirjaan painettu esityslista.

Päätös:

5. KOKOUKSEN JÄRJESTYSSÄÄNTÖ

Puoluehallitus esittää, että puoluevaltuusto hyväksyy järjestyssäännön kokousasiakirjan mukaisesti.

Päätös:

6. VALIOKUNNAT

Jäsenet valiokuntiin valitaan puoluevaltuuston järjestyssäännön 12 §:n mukaisesti jäsenjärjestöjen esitysten pohjalta.

Koko valtuuston kaksivuotisen toimintakauden ajan toimivia valiokuntia on neljä: poliittinen valiokunta, järjestövaliokunta, ohjelmavaliokunta ja yleis- ja ajankohtaisvaliokunta. Valiokunnat toimivat samalla kokoonpanolla koko kaksivuotiskauden ajan.

Puoluehallitus esittää, että valiokuntien jäsenet valitaan jäsenjärjestöjen esitysten pohjalta ja että valtuustoon kuulumattomat puoluehallituksen jäsenet sekä valiokuntien sihteerit nimetään puoluehallituksen esittämällä tavalla. Esitys on painettu kokousasiakirjaan.

Puoluevaltuuston ensimmäisen kokouksen yhtey-

dessä pidettävät valiokunnat valitsevat keskuudesta kokouksilleen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Puoluevaltuuston johdon valintojen jälkeen valtuuston varapuheenjohtajat toimivat keskenään sopimallaan työnjaolla poliittisen ja järjestövaliokunnan puheenjohtajina. Puoluevaltuuston puheenjohtaja valitsee johdettavakseen ohjelma- tai yleis- ja ajankohtaisvaliokunnan. Yksi valiokunta valitsee keskuudesta puheenjohtajan. Kaikki valiokunnat valitsevat keskuudesta varapuheenjohtajan. Valinnat tehdään valtuuston koko loppukaudeksi. Puoluehallitus esittää, että puoluevaltuusto merkitsee tiedoksi valiokuntien valmistavat kokoukset, jotka on pidetty ennen puoluevaltuuston kokousta.

Puoluehallitus esittää, että varsinaisia jäseniä sijaistavat varajäsenet todetaan valiokuntien kokousten alussa.

Päätös:

7. TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO VUODELLE 2025 SEKÄ KESKUSTAN VALMISTAUTUMINEN TULEVIIN VAALEIHIN

Esitellään puoluehallituksen esitys toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi vuodelle 2025 sekä Keskustan valmistautumiseksi vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleihin, puoluesihteeri Antti Siika-aho.

Päätös:

8. KUNTA- JA ALUEVAALIEN OHJELMIEN SEKÄ POLIITTISEN KANNANOTON ESITTELY

Kuullaan puoluehallituksen esitys kunta- ja aluevaalien ohjelmallisesta tilanteesta. Esitellään puoluehallituksen esitys poliittiseksi kannanotoksi, puoluejohdon edustaja.

9. YLEISKESKUSTELU

Yleiskeskusteluun voivat osallistua valtuuston jäsenet sekä hyväksytyn järjestyssäännön 7 §:ssä mainitut osanottajat sekä piiri- ja keskustajärjestöjen edustajat.

Puheenvuorot voivat kestää enintään kaksi (2) minuuttia.

Puoluejohdon ja eduskuntaryhmän johdon jäsenet osallistuvat keskusteluun ja vastaavat yleiskeskustelun aikana heille esitettyihin kysymyksiin.

Päätös:

10. PUOLUEVALTUUSTON PUHEENJOHTAJAN VALINTA

Valitaan puoluevaltuuston puheenjohtaja 2-vuotiskaudeksi kokouksessa tehtävien esitysten pohjalta. Puolueen sääntöjen 21 §:n mukaan puoluevaltuuston puheenjohtaja ei saa olla puoluehallituksen jäsen.

Jos keskustelussa esitetään puoluevaltuuston puheenjohtajaksi useampaa kuin yhtä henkilöä, suoritetaan sähköinen äänestys tai suljettu lippuäänestys. Ennen vaalitoimitusta jokaisella ehdokkaalla on mahdollisuus kahden (2) minuutin valmisteluun puheenvuoroon. Vaalin jälkeen puoluevaltuuston puheenjohtajaksi valittu ottaa tehtävän vastaan ja ryhtyy johtamaan kokousta.

Päätös:

11. PUOLUEVALTUUSTON KAHDEN (2) VARAPUHEENJOHTAJAN VALINTA

Valitaan puoluevaltuuston kaksi (2) varapuheenjohtajaa 2-vuotiskaudeksi kokouksessa tehtävien esitysten pohjalta. Puolueen sääntöjen 21 §:n mukaan puoluevaltuuston varapuheenjohtajat eivät saa olla puoluehallituksen jäseniä.

Jos keskustelussa esitetään puoluevaltuuston varapuheenjohtajiksi useampia kuin kahta henkilöä, suoritetaan sähköinen äänestys tai suljettu lippuäänestys. Ennen vaalitoimitusta ehdokkaille annetaan kahden (2) minuutin mittainen esittelytymispuheenvuoro.

12. PUOLUEHALLITUKSEN JA PUOLUEVALTUUSTON JÄSENTEN MATKAKORVAUKSET JA PALKKIOT

Päätetään puoluehallituksen ja puoluevaltuuston jäsenten matkakorvauksista ja palkkioista.

Järjestövaliokunnan esitys:

Päätös:

13. TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

Päätetään tilintarkastajien palkkioista.

Järjestövaliokunnan esitys:

Päätös:

14. PUOLUEHALLITUKSEN VALINTA

Valitaan puolueen sääntöjen 23 §:n mukaisesti jäsenet ja varajäsenet puoluehallitukseen vuosiksi 2025–2026.

Puoluehallituksen muodostavat puolueen puheenjohtaja, kolme (3) varapuheenjohtajaa, puoluesihteerin sekä enintään kaksikymmentäkuusi (26) muuta jäsentä ja varajäsentä: edustaja jokaisesta piirijärjestöstä, eduskuntaryhmästä, Euroopan parlamentissa toimivasta Keskustan valtuuskunnasta, Suomen Keskustanaiset ry:stä, Suomen Keskustanuoret ry:stä ja Keskustan Opiskelijaliitto ry:stä. Lisäksi Keskustan Toiminnanjohtajat ry:n edustajalla sekä puoluevaltuuston puheenjohtajalla on puoluehallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Puoluehallituksen kokoonpanossa tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia. Puoluehallituksen jäsenten tulee olla Keskustan jäseniä.

Järjestövaliokunnan esitys:

Päätös:

15. VARSINAISET JA VARATILINTARKASTAJAT

Valitaan vähintään yksi (1) auktorisoitu tilintarkastaja ja vähintään yksi (1) varatilintarkastaja tai vaihtoehtoisesti tilintarkastusyhteisö.

Järjestövaliokunnan esitys:

Päätös:

16. TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2025

Päätetään seuraavan vuoden toimintasuunnitelmasta järjestövaliokunnan esityksen pohjalta.

Järjestövaliokunnan esitys:

Päätös:

17. TALOUSARVIO VUODELLE 2025

Päätetään seuraavan vuoden talousarviosta järjestövaliokunnan esityksen pohjalta.

Järjestövaliokunnan esitys:

Päätös:

18. KUNTA- JA ALUEVAALIEN 2025 OHJELMATYÖ

Kuullaan ohjelmavaliokunnan esitys kunta- ja aluevaalien 2025 ohjelmatyöstä ja päätetään siitä.

Ohjelmavaliokunnan esitys:

Päätös:

19. POLIITTINEN KANNANOTTO

Päätetään poliittisesta kannanotosta poliittisen valiokunnan esityksen pohjalta.

Poliittisen valiokunnan esitys:

Päätös:

20. MUUT VALIOKUNTIEN ESITYKSET

Merkitään tiedoksi ja lähetetään puoluehallituksen valmisteltavaksi muut mahdolliset valiokuntien esitykset.

Päätös:

21. MUUT ASIAT

Käsitellään muut asiat, jotka kokous työjärjestystä hyväksyessään päätti ottaa käsiteltäväksi.

Päätös:

22. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Järjestyssääntö

1§

Puoluevaltuusto käyttää puolueen ylintä päätösvaltaa puoluekokousten välisenä aikana lukuun ottamatta suuria periaatekysymyksiä sekä puolueen sääntöjen 14, 15, 31, 43, 44 ja 45 §:ssä mainittuja asioita, joilta osin päätösvalta on puoluekokouksella. (Puolueen säännöt 9 §).

2§

Puoluevaltuusto kokoontuu vuosi- ja syyskokouksiin sekä tarvittaessa ylimääräisiin kokouksiin. (Puolueen säännöt 18 §). Puoluevaltuuston kokoukset voivat käsiteltävistä asioista riippuen olla yhden tai useamman päivän pituisia.

3§

Puoluevaltuuston kutsuu koolle puoluehallitus. (Puolueen säännöt 18 §).

Kokouksen kirjallinen ja/tai sähköpostikutsu, jossa on mainittava käsiteltäviksi tulevat asiat, on lähetettävä piireille ja puoluevaltuuston jäsenille vähintään kahta (2) viikkoa ennen kokousta. Ylimääräinen kokous voidaan kutsua koolle todistettavasti puhelimitse ja/tai sähköpostilla kahta (2) vuorokautta ennen kokousta. Ylimääräisen kokouksen koolle kutsumisen edellytyksenä on, että puoluehallitus pitää sitä tarpeellisenä tai vähintään viidesosa (1/5) puoluevaltuuston jäsenistä sitä kirjallisesti pyytää. (Puolueen säännöt 18 §).

4§

Sääntömääräisen puoluekokouksen jälkeisessä ensimmäisessä puoluevaltuuston kokouksessa Keskustan puheenjohtaja tai hänen ollessaan estynyt joku puolueen varapuheenjohtajista avaa puoluevaltuuston kokouksen. Puoluevaltuusto valitsee ensimmäiselle kokoukselleen puheenjohtajan, joka johtaa kokousta puoluevaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien valintaan asti.

Puoluevaltuuston jäsenistä valitaan joka toinen vuosi sääntömääräisen puoluekokouksen jälkeen 2- vuotiskaudeksi puheenjohtaja ja kaksi (2) varapuheenjohtajaa. He eivät saa olla puoluehallituksen jäseniä. (Puolueen säännöt 21 §).

Puoluevaltuuston viralliset jäsenet voivat tehdä esityksiä puoluevaltuuston puheenjohtajasta ja kahdesta varapuheenjohtajasta. Ensin valitaan puoluevaltuuston puheenjohtaja ja sitten varapuheenjohtajat esityslistan eri kohdissa. Jos keskustelussa esitetään tehtäviin enemmän ehdokkaita

kuin tehtäviin voidaan valita, suoritetaan vaali. Sitä ennen ehdokkaille annetaan esittäytymispuheen- vuorot. Esittäytymispuheenvuoron kesto on kaksi minuuttia.

Puoluevaltuuston puheenjohtajaksi valitaan henkilö, joka puheenjohtajavaalissa on saanut yli puolet äänestysessä annetuista äänistä. Mikäli yksikään ehdotetuista henkilöistä ei saa yli puolta annetuista äänistä, suoritetaan toinen äänestyskierros, jossa ehdolla ovat 1.kierroksen kaksi eniten ääniä saanutta ehdokasta. Varapuheenjohtajien vaalissa äänestetään kahta ehdokasta. Jos puoluevaltuuston jäsen antaa enemmän tai vähemmän kuin kaksi ääntä, hänen antamansa äänet hylätään. Kaksi eniten ääniä saanutta valitaan puoluevaltuuston varapuheenjohtajiksi. Tasatullos vaaleissa ratkaistaan arvalla. (Puolueen säännöt 19 §).

5§

Puoluevaltuuston jäsenen ollessa estynyt on hänen sijallaan saman jäsenjärjestön varajäsen.

6§

Puoluevaltuuston kokous on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä on läsnä. (Puolueen säännöt 19 §).

7§

Puoluehallituksen jäsenillä, puolueen eduskuntaryhmän jäsenillä, Euroopan parlamentissa olevilla Keskustan valtuuskunnan jäsenillä, puolueen äänenkannattajien päätoimittajilla ja puolueen kunniajäsenillä on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Puoluevaltuusto voi päättää läsnäolo- ja puheoikeuden laajentamisesta (Puolueen säännöt 17 §). Säännöissä mainittujen lisäksi kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus Suomen Keskustanaiset ry:n, Suomen Keskustanuoret ry:n ja Keskustaopiskelijat ry:n puheenjohtajilla. Keskustan piirien toiminnanjohtajilla ja keskusjärjestöjen pääsihteereillä on läsnäolo-oikeus puoluevaltuuston kokouksessa.

8§

Yleiskeskustelun puheenvuorot saavat kestää enintään kaksi (2) minuuttia. Valiokuntien esityksiä käsittelevät puheenvuorot saavat kestää enintään yhden (1) minuutin.

Puoluevaltuuston kokouksessa on kullakin jäsenellä yksi (1) ääni. Valtakirjaa käyttäen ei saa äänestää.

9§

Sääntömääräisten asioiden käsittelyjärjestyksessä noudatetaan puolueen sääntöjen 20 ja 21 §:n määräyksiä.

10§

Puoluevaltuuston puheenjohtajan ja varapuheen-

johtajien valintaa sekä muuta järjestäytymistä lukuun ottamatta puoluevaltuuston kokouksissa päätökset tehdään sen asettamien valiokuntien esitysten pohjalta. Valiokunnat eivät ole päätöksiä tehdessään sidottuja käsittelyn pohjana oleviin tai evästyskeskustelussa tehtyihin esityksiin, ellei puolueen säännöissä tai muissa ohjeissa ole toisin määrätty.

Asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni, paitsi vaaleissa arpa. (Puolueen säännöt 19 §).

11§

Kokouksessa pidetään päätöspöytäkirjaa, jonka allekirjoittavat puoluevaltuuston puheenjohtaja ja/tai puheenjohtajan tehtävissä toimineet varapuheenjohtajat, sihteerit ja kaksi (2) pöytäkirjan tarkastajaa. Tämän lisäksi kokous nauhoitetaan ja tallennetaan Keskustan ja maaseudun arkistoon.

Sillä, joka puoluevaltuuston kokouksessa on osallistunut asian käsittelyyn, on oikeus heti ilmoittaa eriävä mielipiteensä tehtyä päätöstä vastaan. Mikäli eriävän mielipiteen ilmaisija tahtoo saada mielipiteensä perustelut pöytäkirjaan, on ne toimitettava kirjallisina kokouksen aikana kokouksen puheenjohtajalle.

12§

Puoluevaltuusto jakautuu valiokuntiin puoluehallituksen esityksen ja valtuustossa edustettuina olevien jäsenjärjestöjen tekemien ehdotusten pohjalta.

Koko valtuuston toimikauden ajan pysyviä valiokuntia on neljä: 1. poliittinen valiokunta, joka valmistelee esitykset puoluevaltuuston poliittisiksi kannanotoiksi 2. järjestövaliokunta, joka valmistelee esitykset puolueen järjestötoimintaa ja -taloutta sekä henkilövalintoja koskeviksi päätöksiksi, 3. Ohjelmavalioikunta, joka käsittelee esityksiä puolueen ohjelmiksi ja muita ohjelmatoimintaan liittyviä asioita. 4. Yleis- ja ajankohtaisvaliokunta, joka käsittelee Suunta Suomelle -ohjelmatyötä sekä ajankohtaisia suuria poliittisia kysymyksiä, puolueen kehittämistyötä ja muita mahdollisia kysymyksiä.

Jokainen varsinainen puoluevaltuuston jäsen kuuluu koko puoluevaltuustokauden yhteen pysyvään valiokuntaan. Jos piirillä tai järjestöllä on neljä tai useampia jäseniä puoluevaltuustossa, se esittää jäseniä jokaiseen valiokuntaan siten, että jäsenet jakautuvat määrällisesti mahdollisimman tasai-

sesti eri valiokuntiin. Jos piirillä tai järjestöllä on alle neljä jäsentä puoluevaltuustossa, se esittää puoluevaltuutettujensa mukaisen määrän jäseniä valitsemiinsa valiokuntiin siten, että samaan valiokuntaan ei voi tulla kuin yksi ko. piirin tai järjestön edustaja.

Puoluevaltuuston varapuheenjohtajat toimivat keskenään sopimallaan työnjaolla poliittisen ja järjestövaliokunnan puheenjohtajina. Puoluevaltuuston puheenjohtaja valitsee johdettavakseen ohjelma- tai yleis- ja ajankohtaisvaliokunnan. Yksi valiokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Kaikki valiokunnat valitsevat keskuudestaan varapuheenjohtajan. Valinnat tehdään valtuuston koko kaksivuotiskaudeksi. Puoluevaltuuston ensimmäisen kokouksen yhteydessä pidettävät valiokunnat valitsevat keskuudestaan kokouksilleen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Jäsenjärjestöjen on tullut ilmoittaa puoluetollemille edustajansa valiokuntiin viimeistään 7.11.2024.

Edustaja voi osallistua samassa kokouksessa vain yhden valiokunnan työhön.

Varsinaisen jäsenen ollessa estynyt osallistumaan puoluevaltuuston kokoukseen osallistuu hänen sijalleen saapuva varaedustaja siihen valiokuntaan, johon em. varsinainen jäsen on nimetty.

Kokoukset ovat päätösvaltaisia, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja puolet valiokunnan jäsenistä on läsnä.

Valiokunnat voivat tarvittaessa kokoontua ennen puoluevaltuuston kokousta käsittelemään tehtäviäpiiriinsä kuuluvia asioita.

13§

Puoluehallitus nimeää puoluevaltuuston kokouksen sekä valiokuntien sihteerit.

Puoluetoimisto vastaa kokouksen teknisistä järjestelyistä puoluehallituksen osoitusten mukaisesti.

14§

Tämän järjestyssäännön vahvistaa puoluevaltuusto.

.

Puoluevaltuuston valiokunnat

Järjestövaliokunta

HELSINKI	Tuomas Meriniemi
UUSIMAA	Jukka Penttilä
UUSIMAA	Tea Nieminen
	(Lotta Paakkunaisen vara)
VARSINAIS-SUOMI	Katri Jalonen
VARSINAIS-SUOMI	Eero Vainio
SATAKUNTA	Matti Hatanpää
PÄIJÄT-HÄME	Mika Halme
ETELÄ-HÄME	Petri Lahtinen
	(Antero Suonpään vara)
PIRKANMAA	Reijo Koskela
PIRKANMAA	Pertti Uusi-Erkkilä
	(Joonas Soukkion vara)
KARJALA	Lassi Oikonen
ETELÄ-SAVO	Arto Sepponen
POHJOIS-KARJALA	Reeta Rönkkö
POHJOIS-KARJALA	Helena Pakarinen
	(Milla Martikaisen vara)
POHJOIS-SAVO	Antti Valta
KESKI-SUOMI	Henna Penttinen
KESKI-SUOMI	Antti Waris
ETELÄ-POHJANMAA	Karri Kallio
ETELÄ-POHJANMAA	Arja Harjunpää
KESKI-POHJANMAA	Riitta Rahkola
POHJOIS-POHJANMAA	Senja Kovaniemi
POHJOIS-POHJANMAA	Teemu Haukipuro
POHJOIS-POHJANMAA	Marjut Leiviskä
KAINUU	Piia Määttä
LAPPI	Pekka Rajala
PERÄPOHJOLA	Tuula Eilittä
Keskustanaiset	Päivi Mononen-Mikkilä
Keskustanaiset	Riitta Koskinen
Keskustanuoret	Ilmari Vuorela
Keskustaopiskelijat	Eemeli Valli
Puoluejohdon edustaja	Antti Siika-aho
SIHTEERIT	Pekka Reponen,
	Jaakko Mäki-Petäjä

Poliittinen valiokunta

UUSIMAA	Inna Kallioinen
UUSIMAA	Tuomas Vanhanen
VARSINAIS-SUOMI	Marjaana Mänkäri
VARSINAIS-SUOMI	Antti Airikki
SATAKUNTA	Anniina Ranne
SATAKUNTA	Sari Vuorela
PIRKANMAA	Sari Hassi
PIRKANMAA	Anna-Kaisa Pietiläinen
KYMENLAAKSO	Lasse Siukkola
	(Jenny Hasun vara)
KARJALA	Jari Karhu
ETELÄ-SAVO	Viivi Immonen
ETELÄ-HÄME	Heini Ristavaara
POHJOIS-KARJALA	Mikko Miettinen
POHJOIS-KARJALA	Kristiina Oinonen
POHJOIS-SAVO	Auli Piiparinen
POHJOIS-SAVO	Aleksi Salo
KESKI-SUOMI	Matti Similä
KESKI-SUOMI	Tahvo Anttila
ETELÄ-POHJANMAA	Tapani Akonniemi
ETELÄ-POHJANMAA	Tero Vuorenmäki
ETELÄ-POHJANMAA	Jouni Mäkynen
	(Henna Helmi Heinosen vara)
KESKI-POHJANMAA	Timo Pärkkä
POHJOIS-POHJANMAA	Tuija Patana
POHJOIS-POHJANMAA	Jaakko Ruokola
POHJOIS-POHJANMAA	Rami Rauhala
POHJOIS-POHJANMAA	Tiina Hovi
KAINUU	Eveliina Kinnunen
LAPPI	Lasse Kontiola
LAPPI	Ari-Veikko Puska
PERÄPOHJOLA	Jaakko Pelimanni
Keskustanaiset	Tuija Leivo-Rintakorpi
Keskustanuoret	Milla Veteläinen
Eduskuntaryhmä	Antti Kurvinen
Puoluejohdon edustaja	Antti Kaikkonen
SIHTEERIT	Jirka Hakala,
	Juha Määttä

Valiokuntien esitykset puoluevaltuustolle tuodaan heti niiden valmistuttua tutustuttaviksi osoitteessa

keskusta.fi/puoluevaltuuston-kokous/

Yleis- ja ajankohtaisvaliokunta

HELSINKI	Olli Rantakangas (Riikka Vaajan vara)
UUSIMAA	Otto Suhonen
UUSIMAA	Terhi Sundström
VARSINAIS-SUOMI	Juha Lehtinen
VARSINAIS-SUOMI	Fanny Storgårds
SATAKUNTA	Päivi Kyllöinen
PÄIJÄT-HÄME	Niina Ojala
ETELÄ-HÄME	Helena Halinen
PIRKANMAA	Petra Schulze Steinen
PIRKANMAA	Linda Lähdeniemi
KYMENLAAKSO	Jaakko Koskinen
KARJALA	Jukka Vuorinen (Eveliina Lohkon vara)
ETELÄ-SAVO	Markku Lamponen
ITÄ-SAVO	Eetu Nissinen
POHJOIS-KARJALA	Jukka Pöppönen
POHJOIS-SAVO	Juha Partanen
POHJOIS-SAVO	Marjatta Parviainen
KESKI-SUOMI	Ilse Weiijo
KESKI-SUOMI	Sallamari Piispanen
ETELÄ-POHJANMAA	Pentti Rentola
ETELÄ-POHJANMAA	Emmi Niva
ETELÄ-POHJANMAA	Anne Haapa-aho (Pasi Keskisen vara)
KESKI-POHJANMAA	Jarno Saukko
POHJOIS-POHJANMAA	Jukka Kolmonen
POHJOIS-POHJANMAA	Sari Huuskonen
POHJOIS-POHJANMAA	Risto Tyni
POHJOIS-POHJANMAA	Liisa Lumijärvi (Pekka Poukkulan vara)
KAINUU	Keijo Mulari
LAPPI	Mari-Anne Penttinen
PERÄPOHJOLA	Karoliina Harjuoja
Keskustanaiset	Kristiina Ruuskanen
Keskustanuoret	Tilda Karhumaa
Keskustanuoret	Jere Tapio
Keskustaopiskelijat	Eeva-Kaarina Heikkilä
Eduskuntaryhmä	Eerikki Viljanen
Puoluejohdon edustaja	Markus Lohi
SIHTEERIT	Ilkka Miettinen, Jenna Wahlsten

Ohjelmavaliokunta

HELSINKI	Sonja Lautamatti
UUSIMAA	Outi Lankia
UUSIMAA	Mikko Lasanen
VARSINAIS-SUOMI	Julia Koskinen
SATAKUNTA	Juhani Seppälä
PÄIJÄT-HÄME	Atte Savelainen
PIRKANMAA	Tuukka Liuha
KYMENLAAKSO	Sanna Saikkonen
ITÄ-SAVO	Kirsi Torikka
POHJOIS-KARJALA	Anna Vauhkonen (Hannu Hämäläisen vara)
POHJOIS-SAVO	Vesa Linnanmäki
POHJOIS-SAVO	Minna Back-Hytönen
KESKI-SUOMI	Hannu Aho
KESKI-SUOMI	Suvi Ahola
ETELÄ-POHJANMAA	Lotta Iso-Tuisku
ETELÄ-POHJANMAA	Hanna Peräaho
KESKI-POHJANMAA	Juha Konttila
POHJOIS-POHJANMAA	Pirjo Pyörälä
POHJOIS-POHJANMAA	Pentti Tuovinen
POHJOIS-POHJANMAA	Ilpo Karvonen
POHJOIS-POHJANMAA	Jaana Säkkinen
KAINUU	Veli-Matti Karppinen
LAPPI	Anitta Jaakola
PERÄPOHJOLA	Pekka Pelttari
Keskustanaiset	Maritta Mynttinen
Keskustanuoret	Maija Kymäläinen
Keskustaopiskelijat	Aleksi Sandroos (Arttu Laaksosen vara)
Lehtimiehet	Olga Oinas-Panuma
Eduskuntaryhmä	Jouni Ovaska (Eeva Kallin vara)
Mep-ryhmä	Katri Kulmuni
Puoluejohdon edustaja	Hilkka Kemppi
SIHTEERIT	Pauliina Maukonen, Juha Iso-Aho

Toimintasuunnitelma 2025

Yleistä

Vaikuttamistyö keskustalaisten ihanteiden puolesta korostuu rikkirepivässä ajassa. On käynyt ilmeiseksi, että Keskustaa tarvitaan vahvistamaan suomalaista demokratiaa ja rakentamaan vaihtoehtoa paremmaksi suunnaksi Suomelle.

Vuoden 2025 myötä Keskusta vahvistuu paikallisuudesta ammentavana ja mukaan ottavana erityislaatuksena kansanliikkeenä. Kaiken vaalitönnän, aatteellisen- ja poliittisen työn sekä järjestötoiminnan kehittämisen seurauksena Keskusta raivaa tietää suunnan rakentamiseksi Suomelle.

Vuonna 2025 Suomen Keskusta ja laajemmin keskustaliike toimivat kaikkialla Suomessa, jotta luottamus vahvistuisi ja ihmisille syntyisi näköalaa paremmasta. Keskusta tähtää kaikella tekeillä työllä määrätietoisesti kohti seuraavia eduskuntavaaleja.

Kunta- ja aluevaaleissa Keskusta puolustaa jokaiselle kuuluvia lähipalveluita. Keskusta kutsuu ehdokkaikseen ja vaalityöhön jokaisen halukkaan, jotta menestymme.

Keskustan tavoitteena on menestyä kunta- ja aluevaaleissa mahdollisimman täysien ehdokaslistojen ja kunnianhimoisen, valtakunnallisen vaalityön avulla. Kunta- ja aluevaalit on keskustaväen tärkein tehtävä vuoden 2025 ensimmäisellä puoliskolla.

Ensimmäinen iso yhteinen ponnistus kaikille keskustalaisille on tammikuussa 2025 järjestettävä Keskustan vaaliristeily, jonka avulla puolue herättelee keskustaväkeä vaaleihin ja hakee vauhtia kohti vaalikevättä.

Vaalityön rinnalla Keskusta vahvistaa mukana olemisen merkitystä ja paikallisuutta. Keskustassa pannaan toimeen yhdessä sovittua järjestön uudistamista toimintakulttuuria kaikin puolin uudistamalla sekä sopimalla tarvittavista toimenpiteistä järjestörakenteen ja sääntöjen muuttamiseksi.

1 Kaiken uudistamisen tavoitteena on, että mukana oleva kokee merkitystä ja että hän voi pyrkiä edistämään ihanteitaan mahdollisimman sujuvissa puitteissa.

2 Poliittiseen ohjelmatyöhön ja periaateohjelman sa uudistamiseen keskittymällä Keskusta kutsuu mukaansa jokaista, joka kokee liikkeen edustamat ihanteet tekemisen arvoisiksi. Keskusta pyrkii rakentamaan ohjelmiaan uudennaisilla osallistamisen tavoilla.

3 Keskusta tähyää vuonna 2025 kansanliikkeen 120-vuotisjuhlavuoteen. Juhlapuoluekokouksen 2026 valmistelut käynnistyvät vuoden aikana yhdessä isäntäpiirin ja vapaaehtoisten kanssa.

Ohjelmatyö ja poliittinen valmistelu

Ohjelmatyötä ja poliittista valmistelua kehitetään etenkin puoluekokouksen hyväksymän kaksivuo- tisen periaatteellisen talous- ja toimintasuunnitelman sekä muiden puoluekokouksen, -valtuus- ton ja -hallituksen päätösten mukaisesti.

Ohjelmatyössä panostetaan osallisuuden vahvistamiseen. Keskustan järjestöstrategian mukaan "Olemme innostava yhteisö ja vaikuttava poliittinen kansanliike, joka tarjoaa kanavan ja alustan osallistua ja vaikuttaa." Tätä strategian kirjausta toimeenpannaan niin valtakunnan tasolla, piireissä kuin paikallisestikin.

Keskusta jatkaa ohjelmalinjauksia ja politiikan sisältöjä valmistelevien työryhmiensä nimeämistä. Osa työryhmistä perustetaan jäsenistölle suunnatun avoimen haun pohjalta. Jokainen tällainen työryhmä perustaa aihealueeltaan myös verkoston, jonka avulla voidaan osallistaa laajemminkin jäsenistöä. Lisäksi voidaan tehdä koko jäsenistölle ja jopa puolueen ulkopuolisille suunnattuja ohjelmien valmisteluihin ja politiikan sisältöihin liittyviä kyselyjä.

Keskustan ohjelmatyö vuonna 2025 voidaan tiivistää neljään kokonaisuuteen:

1. Puolueen kunta- ja aluevaaliohjelma julkistetaan tammikuussa vaaliristeilyn yhteydessä. Tammi-huhtikuussa ohjelmatoiminnan ja siihen liittyvän viestinnän painopisteenä on kunta- ja aluevaalien kärkeemien ja -ta-voitteiden tunnetuksi tekeminen äänestäjille.
2. Periaateohjelman uudistus käynnistetään tammikuussa vaaliristeilyn yhteydessä pidettävällä tilaisuudella. Toimintavuoden aikana järjestettävien virtuaalisten periaatepajojen, erätaukokeskustelujen ja muiden tilaisuuksien tuotosten pohjalta kirjoitetaan loppuvuonna 2025 kenttäkäsittelyyn lähtevä esitys uudeksi periaateohjelmaksi. Prosessissa voidaan hyödyntää myös tekoälyn mahdollisuuksia.
3. Suunta Suomelle -ohjelmaprojektia jatketaan puoluekokouksessa 2024 hyväksytyn ns. tilannekuvapaperin pohjalta. Tarkoituksena on löytää keskustajärjestöjä ja jäseniä osallistavan prosessin kautta vastauksia ja ratkaisuja Suomen ja suomalaisten tulevaisuuden kannalta tärkeimpiin kysymyksiin. Loppuvuonna 2025 kirjoitetaan kenttäpalautteelle lähtevä esitys Suunta Suomelle -ohjelmaksi.
4. Puolueen työryhmät ohjeistetaan Suunta Suomelle -ohjelmaprojektiin ja eduskunta-vaaleihin 2027 valmistautumiseen alkuvuonna 2025.

Puoluetoimiston, piirien ja eduskuntaryhmän keskinäistä poliittista valmistelua ja tiedonkulkua tiivistetään. Etenkin poliittisten avausten osalta koordinoidaan entistä paremmin linjausten valmistelua, viestintää ja jatkotoimenpiteitä.

Poliittisia teemoja ja ajankohtaisia kysymyksiä käsitellään vaaliristeilyllä, puolueen järjestämissä seminaareissa ja muissa vastaavissa tilaisuuksissa. Tulevaisuusakatemiaan ja Keskustan uuteen koulutuskokonaisuuteen sisältyy paljon politiikan sisältöihin, aatteeseen ja vaikuttamiseen liittyviä osioita, joiden kautta keskustatoimijat voivat kehittää omaa osaamistaan.

Keskusta hyödyntää toiminnassaan vahvasti ohjelmatyötä ja politiikan valmistelua tukevaa tutkimustietoa. Puolueen taloudellisen tilanteen vuoksi painopiste on yleisesti saatavan tiedon hyödyntämisessä, mutta jonkin verran voidaan

1 hankkia myös ostettuja, maksullisia tutkimuksia.
2 Keskusta jatkaa yhteistyötä ajatuspaja Alkion
3 kanssa.

5 Kunta-, hyvinvointialue- ja maakuntatoiminta

7 Keväällä 2025 järjestetään ensimmäistä kertaa
8 samanaikaisesti kunta- ja hyvinvointialuevaalit.
9 Tämä edellyttää puolueen poliittiselta valmiste-
10 lulta ja vaalityöltä suunnitelmallisuutta ja selkeää,
11 koko Suomen kattavaa vaaliviestintää. Tavoit-
12 teeseen pääsemiseksi järjestämme ehdokkaille
13 alkuvuonna koulutusta kunta- ja hyvinvointialue-
14 politiikkaan sekä vaalityöhön liittyen.

16 Kuntakentässä on tapahtunut isoja muutoksia
17 viime valtuustokaudella. Sosiaali- ja terveys-
18 palveluiden siirtyminen 200 eri kuntapohjaisen
19 järjestäjän vastuulta 21 hyvinvointialueelle on
20 vähentänyt kuntien tehtäviä, mutta myös tu-
21 loja. Uuden kunnan kolme tärkeintä tehtävää
22 ovat tällä hetkellä koulutus, kehitys ja kaavoitus.
23 Kannustamme kuntapäättäjiä paikallisen toimin-
24 nan vahvistamiseen sekä tiiviiseen yhteistyöhön
25 hyvinvointialueiden ja järjestöjen kanssa. Tuemme
26 kuntapäättäjien keskinäistä verkostoitumista ja
27 uusia toimintamalleja. Yhteisiä tapaamisia järjes-
28 tämme valtakunnallisten tapahtumien yhteyteen.

30 Kuntavaalien vaalituloksen perusteella valitaan
31 puolueiden välisillä neuvotteluilla edustajat muun
32 muassa Kuntaliiton, Kevan, Kuntien takauskes-
33 kuksen ja KT:n toimielimiin. Vaalitulos voi johtaa
34 myös mm. Alueiden komitean täydennysvaaliin.
35 Keskustan tavoitteena on saada edustus jokai-
36 seen toimielimeen. Tuemme myös paikallista-
37 son paikkaneuvotteluja tarjoamalla työkaluja ja
38 koulutusta.

40 Keskusta on edistysmielinen puolue, jolle on
41 tärkeää, että hyvinvointialueiden sosiaali-,
42 terveys- ja pelastuspalveluita pystytään uudis-
43 tamaan. Vain uudistamalla kykenemme turvaa-
44 maan lähipalvelut. Tuemme hyvinvointialueiden
45 valtuutettuja heidän tärkeässä työssään. Valituille
46 päättäjille järjestetään koulutusta ja etäyhteyksin
47 tapahtuvia keskustelutilaisuuksia. Kerran vuodes-
48 sa Keskustan hyvinvointialueen luottamustehtä-
49 vissä toimivat kokoontuvat yhteiseen seminaariin,
50 jossa välitetään tuoretta tietoa, jaetaan hyviä
51 käytäntöjä ja tarjotaan vertaistukea.

53 Alue- ja maakuntapäättäjiä tuetaan oman alueen
54 edunvalvontatyössä, kannustetaan monipuoli-
55 seen viestintään omalla alueellaan sekä jalkau-

tumaan asukkaiden pariin ja lisäämään vuoro- vaikutusta eri yhteistyötahojen kanssa. Piirien aluekoordinaattoreita ja toiminnanjohtajia ei jätetä työssään yksin.

Puolue on aktiivisesti vaikuttamassa valtakunnallisiin uudistuksiin, jotta erilaisten kuntien ja hyvinvointialueiden toimintamahdollisuudet voidaan jatkossakin turvata. Yksi keskeinen kuntiin vaikuttava tekijä on valmistelussa oleva valtionosuusudistus. Sote-palveluiden uudistaminen ja lähipalvelujen turvaaminen kaikissa kunnissa on yksi puolueen keskeisistä politiikan sisällöistä. Tässä työssä tarvitaan hyvää yhteydenpitoa alueen päättäjien, puolueen johdon sekä eduskuntaryhmän välillä. Esitämme hyvinvointialueiden talouden tasapainottamiseen lisääikää vuoden 2028 loppuun asti.

Seuraamme aktiivisesti myös vuoden 2025 alussa voimaan astuvaa TE-uudistusta sekä valmistelussa olevaa hallituksen aluehallintouudistusta, jossa muodostetaan uudet, alueelliset elinvoimakeskukset.

Järjestö- ja koulutustoiminta

Käynnistämme toimintavuonna järjestöuudistuksen toimeenpanon.

Kehitämme järjestöllistä tapaamme toimia järjestöstrategiamme mukaisesti. Tavoitteenamme on parantaa Keskustan jäsenkokemusta hyödyntäen järjestöllisen palvelumuotoilun keinoja. Teemme töitä yhdessä koko keskustaliikkeen kanssa erityisesti parantaaksemme uusien jäsenten ja uusien järjestötoimijoiden kokemusta, sitouttaaksemme ja innostaaksemme nykyisiä jäseniä toimimaan ja kehittääksemme järjestön sisäisiä toimintatapoja edelleen.

Laajennamme jäsenyhteisöämme jäsenhankinnan monimuotoisin keinoin. Räättälöimme jäsenhankinnan toimintatavat eri kohderyhmille sopiviksi. Huolehdimme keskustanuorten sujuvasta siirtymisestä Keskustaan heidän täytettyään 30 vuotta. Kunta- ja aluevaalien jälkeen sitoutamme kunta- ja aluevaaliehdokkaat mukaan toimintaamme.

Kehitämme edelleen jäsenrekisteri Apilan käyttövarmuutta ja huolehdimme jäsenrekisteriin käytön liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.

Otamme yhdessä piirien kanssa käyttöön jäsenrekisterin viestintäominaisuudet. Laajennamme Apilan käyttöä mahdollistamalla jäsenillemme omat tunnukset järjestelmään. Kannustamme jäseniämme huolehtimaan heitä koskevien jäsenrekisterissä olevien tietojen ajantasaisuudesta.

Parannamme järjestötoimijoille ja jäsenille suuntautuvan viestinnän tavoitavuutta. Parannamme järjestötoimijoille suunnattujen aineistojen saatavuutta ja jakelua. Huolehdimme järjestötoimijoiden neuvonnasta ja luomme jokaiselle Keskusta-toimijalle edellytykset onnistua tehtävässään.

Jatkamme vuonna 2024 käynnistyneen laajan Tulevaisuusakatemia kehittämistä ja toteuttamista. Käynnistämme loppuvuodesta 2025 nuorille suunnatun vaikuttajakiihdyttämön, jonka tarkoituksena on kasvattaa nuoria kohti eduskuntavaalien 2027 ehdokkuutta.

Rakennamme Keskustan työntekijöille systemaattisen vuosittaisen koulutusohjelman. Lisäksi parannamme Keskustan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden perehdytysprosesseja.

Kannustamme Keskustan jäseniä toimimaan aktiivisesti oman sopimusalan ammattiliitoissa niin paikallis-, piiri- kuin valtakunnan tasolla. Puolue tukee Keskustan ja sitoutumattomien liittoryhmiä näiden työmarkkinapoliittisessa toiminnassa samoin kuin valmistautumisessa liittovaaleihin. Puolueen palkansaajaverkosto toimii etäyhteyksin ja verkostoon liittyneet Keskustan jäsenet voivat evästää ja tehdä esityksiä Keskustan palkansaajatoiminnan kehittämiseksi.

Keskustan kaupunkitoiminnan tärkeimpänä tavoitteena on puolueen tunnettavuuden ja kannatuksen kasvattaminen kaupungeissa tulevina vuosina.

Olemassa olevaa paikallistoimintaa tuetaan kehittämällä kaupunkitoimijoiden välistä yhteistyötä, tarjoamalla tukea ohjelmatyöhön sekä järjestämällä kaupunkitoimintaa tukevia koulutuksia. Tukea kohdistetaan sekä kunnallisjärjestöjen että valtuustoryhmien toimintaan hyödyntäen olemassa olevaa Keskustan kaupunkiverkostoa.

Jäsenille avoin kaupunkiverkosto kokoontuu säännöllisesti toimintavuoden aikana, tavoitteenaan esittää omia kannanottoja ja avauksia kaupungeja koskevista ajankohtaisista teemoista.

Viestintä

Viestinnän isoin asia vuonna 2025 on kunta- ja aluevaalien valtakunnallinen vaalikampanja, johon kuuluu myös alkuvuodesta ehdokashankinnan loppusuora. Kansallisen kattokampanjan lisäksi tuemme ehdokkaidemme sekä paikallisen ja piiritason kampanjointia vaalimateriaalilla sekä tietoja ja taitoja eri tavoin vahvistamalla.

Pitkin vuotta viestimme tavalla, joka vahvistaa suomalaisten myönteistä käsitystä Keskustan tavoitteista, arvoista ja ihmisistä. Yhteistyötä päivittäisessä viestinnässä koordinoidaan eduskuntaryhmän sekä kenttäväen kanssa. Keskustalaisien toiveita Keskustan viestinnän kehittämiseksi kartoitetaan sisäisellä kyselyllä.

Sisäistä viestintää vauhditetaan sähköpostilistojen, sosiaalisen median, sisäisen facebook-ryhmän ja whatsapp-pikaviestien lisäksi mm. Keskikenttä-julkaisulla, joka jaetaan sekä sähköisesti että painettuna julkaisuna. Työntekijöiden, puoluehallituksen, puoluevaltuuston sekä aluepäätäjien yhteyttä puolue toimistoon ja puoluejohtoon ylläpidetään sekä vahvistetaan myös etäyhteyksin pidettävillä tapaamisilla sekä tietoiskuilla.

Keskustakaupan tuotevalikoimaa kehitetään niin, että keskustalaisille löytyy ajanmukaisia ja laadukkaita keskusta-tuotteita, niin henkilökohtaiseen käyttöön kuin järjestötyönkin näkyvyyden vahvistamiseksi.

Kesäksi toimitetaan keskustaväen käyttöön myönteistä tunnelmaa henkivä painotuote, jota voi jakaa kesän tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

Syksyllä toteutetaan myös Keskustan 120-juhlavuoden viestinnällistä valmistelua sekä juhlapuoluekokouksen suunnittelua.

Keskustasta tuotetaan päivitetty selkokielineen sähköinen esite.

Ympäri vuoden toimintaan kuuluu yleisen poliittisen ja järjestöllisen viestinnän taitojen vahvistaminen Keskusta-akatemian puitteissa. Viestintään liittyviä ohjeita päivitetään ja jaetaan keskustalaisille sähköisessä muodossa.

1 Hyvin valmistautuneena tuplavaaleihin (alue- ja kuntavaalit)

Historiallisten, yhtä aikaa järjestettävien kunta- ja aluevaalien eteen tehtävä työ kiihtyy kohti huhtikuun vaalipäivää 13.4.2025. Hyvissä ajoin aloitettu suunnitelmallinen vaalityö painottuu ehdokkaiden ja järjestötoimijoiden tukemiseen. Keskustan vaalisanomaa tiivistetään ja tuetaan myös maksullisella markkinoinnilla. Puolueen vaaliohjelma julkistetaan vaalistartissa tammi-kuussa 2025.

Ehdokashankintaa jatketaan täysillä listojen jättämisaikaan saakka 4.3.2025. Ehdokaskirjeitä lähetetään tahtia tiivistäen. Myös ehdokaskoulutuksia ja -valmennuksia jatketaan yhteistyössä Maaseudun sivistysliiton kanssa. Koulutuksilla on suuri rooli myös Keskustaristeilyllä 18.-19.1.2025.

Kunnallisjärjestöjen vaalityötä tuetaan sekä lehtiin että sosiaaliseen mediaan soveltuvilla ilmoitus pohjilla, jakamalla ydinviestejä sekä puoluejohtoon tähdittämällä tilaisuuksilla ympäri maata. Keskustan kaikki ehdokkaat esitellään nettisivuillamme.

29 Kansainvälinen toiminta

Kansainvälisen toiminnan resursseja kohdennetaan tehokkaammin kansainvälisessä työssä lisäämällä vaikuttamistyötä erityisesti Brysselissä. Tiivistämme yhteistyötä keskustalaisten europarlamentaarikkojen ja heidän avustajakuntansa kanssa. Edistämme kansainvälistä politiikkaamme myös suoraan kahdenvälisissä suhteissa eurooppalaisten sisarpuolueiden kanssa.

Yhteistyö Euroopan liberaalidemokraattien ja pohjoismaalaisten sisarpuolueiden kanssa. Hyödynnämme laajasti ALDEN osaamista koulu- tuksissa ja tutkimustyössä sekä ALDEN tarjoamia digitaalisia työkaluja. Lähetämme osallistujia kansainvälisiin koulutuksiin sekä tarjoamme kansainvälisiä koulutuksia myös Suomessa.

49 Henkilöstö ja talous

Puolueena pyrimme olemaan houkutteleva ja vastuullinen työnantaja ja vetovoimainen työpaikka. Työssäjaksamiseen ja työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota ja pyritään antamaan jokaiselle mahdollisuudet erikoistumiseen sekä

oman ammattitaidon kehittämiseen. Henkilöstön	1
koulutukseen satsataan ja vuoden aikana teh-	2
dään jokaiselle henkilökohtainen kehittyminen- ja	3
koulutussuunnitelma. Koko organisaation osalta	4
tehdään osaamiskartoitus ja kehitetään sijaisuus-	5
järjestelmää sekä työtehtävien kierrättämistä ja	6
pyritään vähentämään päällekkäisen työn teke-	7
mistä.	8
	9
Puolueen, piiri- ja sisarjärjestöjen yhteistyötä	10
tiivistetään entisestään ja pyritään löytämään	11
synergiaetuja. Uutta järjestöstrategiaa toimeen-	12
pantaessa on tarkasteltava koko järjestöraken-	13
netta ja miten se pystytään ylläpitämään. Puolu-	14
een, piirien, sisarjärjestöjen, kunnallisjärjestöjen,	15
kuntayhdistysten ja paikallisyhdistysten tehtäviä	16
ja tehtäväjakoja tullaan tarkastelemaan ja päivit-	17
tämään 2030-luvun tarpeisiin.	18
	19
Henkilöstön lisäksi myös luottamushenkilöistä ja	20
piirien esihenkilöistä tulee pitää huolta. Piirien	21
puheenjohtajistolle tarjotaan koulutusta, joka	22
vahvistaa heidän luottamustehtävänsä hoita-	23
mista sekä esihenkilönä toimimista. Puolueelle	24
luodaan läpi organisaation yhdenmukaiset peri-	25
aatteet henkilöstöpolitiikkaan ja -johtamiseen.	26
	27
Puolueen taloudellinen lähtökohta vuoteen 2025	28
on hyvä. Sisään tulevalla kassavirralla pysty-	29
tään puolueen vuositoiminnot kattamaan lukuun	30
ottamatta vaalikampanjointia. Puolueen rahoitus	31
koostuu kuitenkin pääasiassa puoluetuesta, jonka	32
suuruus on 3,9 Milj.€ vuonna 2025. Puoluetuen	33
rinnalle on kehitettävä uusia varainhankintatapo-	34
ja. Puolue laatii varainhankinnan ja sijoitustoimin-	35
nan viisivuotissuunnitelman vuoden aikana.	36
	37
Kunta- ja aluevaalit ovat vuoden 2025 suurin	38
yksittäinen menoerä. Samalla valmistaudutaan	39
jo kovaa vauhtia vuoden 2027 eduskuntavaalei-	40
hin sekä puolueen 120-vuotisjuhlavuoteen, jota	41
vietetään 2026.	42
	43
Jäsenmaksut ovat piirijärjestöjen toiminnan	44
ja talouden selkäranka. Puolueen jäsenyyden	45
kiinnostavuutta ja uusjäsenhankintaa kehitetään	46
vuoden aikana ja toteutetaan jäsenhankintakam-	47
panja sekä jäsenkeräys piireittäin. Yhä useampi	48
on saatava kiinnostumaan puolueen jäsenyydestä	49
ja jäsenmaksun maksamisesta. Piirijärjestöjen	50
käytössä on edellisen vuoden tapaan puoluetuen	51
lisäksi toimintarahasto, jolla katetaan mm. ilmoi-	52
tusmainonta, kun puoluejohtoa vierailee piirin	53
alueella.	54
	55

Suunta Suomelle

Tilannekuva yhteiskuntamme suurista ratkaistavista kysymyksistä

Hyväksytty Jyväskylän puoluekokouksessa 14.-16.6.2024

Vakavinakin aikoina tarvitaan toivoa

Elämme yhä kiihtyvemmän muutoksen maailmassa, jossa valtioiden väliset ja sisäiset jännitteet ovat kasvussa. Olemme siirtyneet uuteen aikakauteen, joka on entistä arvaamattomampi ja synkempi. Yhteiskunnallisten kysymysten tärkeysjärjestys on mennyt uusiksi. Turvallisuus tulee nyt ensin.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on muuttanut merkittävästi Suomen turvallisuusympäristöä. On aika ennen ja jälkeen helmikuun 2022 hyökkäyksen. Hybridiuhat lisääntyvät ja vaatimukset kokonaisturvallisuuden vahvistamiseksi ovat perusteltuja.

Nato-jäsenyys vahvistaa Suomen turvallisuutta ja kansainvälistä asemaa. Euroopan unionin merkitys ulko- ja turvallisuuspoliittisena toimijana on kasvanut. Suomen asema on sitä turvatumpi, mitä yhtenäisempi ja vahvempi EU on.

Maamme huoltovarmuus ja omavaraisuus ovat nousseet uuteen arvoonsa. Niitä uhkaavat etenkin suomalaisen alkutuotannon kannattavuusongelmat ja heikot tulevaisuuden näkymät. Suomelle ja Euroopalle on ylipäätään tärkeää vähentää riippumattomuutta muun maailman taloudesta ja tuotannosta.

Keskustalle on periaatteellisen tärkeää pitää huolta koko Suomen elinvoimasta. Tämä on nyt muuttuneena aikakautena saanut vahvistuksen. Keskitetty Suomi on haavoittuvainen. Pärjäävien, erilaisten alueiden Suomi on turvallinen ja kestävä.

Ympäriämme leijuu paljon uhkia, mutta myös mahdollisuuksia. Suomen ja suomalaisten tulevaisuus on monissa asioissa omissa käsissämme. Päättäjien tärkein tehtävä on vahvistaa toivon ilmapiiriä ja luottamusta siihen, että maamme paitsi selviää, se voi myös menestyä.

Keskusta lähtee hakemaan ratkaisuja ja vastauksia isänmaamme kannalta tärkeimpiin tulevaisuuden kysymyksiin luomalla ensin tilannekuvan nykyisyydestä.

1. Luottamusyhteiskunta on lujilla

Suomen vahvuutta, yhteistyökykyämme sekä luottamusta toisiimme ja yhteiskunnan instituutioihin, haastetaan monelta suunnalta, myös rajojemme ulkopuolelta. Meillä on yhä toimiva demokratia ja luja oikeusvaltio, mutta ne eivät ole itsestäänselvyksiä. Ilman luottamusyhteiskuntaa, ei ole etenkään nuorten luottamusta tulevaan.

Todellisuuskuvamme muodostuu yhä enemmän älypuhelinien ja muiden digilaitteiden tuottamien sisältöjen kautta. Etsimme tässä virtuaalimaailmassa samanmielisiä, jotka vahvistavat omia käsityksiämme. Kykymme sietää erilaisuutta ja erilaisia mielipiteitä heikkenee. Erkanemme omiin kupliimme ja yhteisöllisyytemme vähenee.

On myös vaara, että tutkittu tieto, luotettava tiedonvälitys sekä vapaa ja moniarvoinen media tulevat haastetuiksi valeuutisilla ja muulla väärällä tiedolla.

Keskustelukulttuurimme on heikentynyt. Se perustuu liian usein vastakkainasettelujen rakentamiselle ja hyökkäyksiin asioiden sijaan henkilöitä kohtaan. Tämä on uhka myös demokratialle.

Konsensusyhteiskunta on Suomessa parhaiten jäljellä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Työmarkkinoilla ja perinteisessä kolmikannassa vallitsee lähinnä epäluottamus. Sopiminen ei ole muodissa.

Politiikassa maltilliset ja ratkaisuja hakevat keskivoimat ovat niin Suomessa kuin muuallakin saaneet antaa tilaa identiteettipolitiikasta ja vastakkainasettelusta eläville laitavoimille.

Politiikkaan kuuluvat myös erimielisyydet. Ongelmaksi ne muodostuvat, jos emme pidä politiikassa arvokkaana toisten näkemyksiä ja pyrkimystä yhteistyöhön.

Olemme kiintyneitä pohjoismaiseen hyvinvointiyhteiskuntamalliimme, mutta samalla se on tullut haastetuksi. Kyse ei ole pelkästään eurojen riittävydestä ja huoltosuhteesta, vaan myös luottamuspääoman ohenemisesta.

Myös globaalit suuryritykset ja omia intressejään ajavat suurvallat haastavat sopimuksiin ja luottamukseen rakentuvien hyvinvointiyhteiskuntien olemassaolon perusteita.

Suomalaisilla on liian vähän yhteisiä suuria tulevaisuusprojekteja. Todellisuutemme erkanevat. Toisaalta liian moni kokee, että hyvinvointiyhteiskunta on saavutettu kokonaisuus eikä näe, että sen idea pitää sisällään oikeuksien lisäksi oman vastuun ja yhteisen vastuun näkökulman.

Maassamme on käytävä syvä ja kiihkon keskustelu hyvinvointiyhteiskuntamme perusteista. Mikä on ihmisen oma vastuu? Mitä voimme edellyttää ja odottaa yhteiskunnalta? Mikä on lähiyhteisöjen rooli? Ovatko oikeutemme ja velvollisuutemme tasapainossa?

Keskustan suunta Suomelle: *Vahvistamme luottamus- ja sopimusyhteiskuntaa etsimällä suomalaisia yhdistäviä asioita ja ratkaisuja - vastakohtaisuuksien rakentamisen sijaan. Linjaamme mitkä ovat hyvinvointivaltion ydintehtävät, varmistamme että yhteiskunnan voimavarat käytetään viisaasti ja tasa-arvoisesti. Suomen pitää olla tulevaisuudessakin yhteiskunta, jossa toivo on aina pelkoa suurempaa.*

2. Syntyvyys sakkaa, Suomi ikääntyy

Maassamme elää tällä hetkellä rinnakkain historiallisen monta sukupolvea. Elämme pidempään kuin koskaan. Se on suomalaisen yhteiskunnan rikkautta.

Tällä kehityksellä on kuitenkin varjopuolensa. Suomi ikääntyy ja syntyvyys on laskenut alle nälkävuoden 1868. Ilman maahanmuuttoa ja merkittävää syntyvyyden kasvua maamme väkiluku kääntyy laskuun 2030-luvulla.

Maamme eri ikäluokkien kokojen epäsuhtaisuus on kohtalokkaan suuri uhka kansantaloudellemme ja hyvinvointiyhteiskuntamme tulevaisuudelle.

Yksittäistä syytä alhaiselle syntyvyydelle on mahdotonta löytää. Kyselytutkimusten mukaan syinä korostuvat pidentynyt nuoruus, koettu epävarmuus tulevaisuudesta sekä ”hyvän vanhemmuuden” oletetut vaateet ja kustannukset. Alhaisen syntyvyyden taustalla heijastuu myös huoli suurista suomalaisen yhteiskunnan ja globaaleista ongelmista.

Tutkimusten mukaan nuorten naisten ja miesten arvomaailmat erkaantuvat toisistaan. Yhteiskunnassamme käytävä keskustelu lapsista ja perheistä sekä niiden erilaisuudesta ei ole aina positiivista ja kannustavaa. Samaan aikaan leikkaukset kohdistuvat kipeästi lapsiperheisiin.

Myös ikääntyneitä ihmisiä⁷ koskeva keskustelu on liian ongelmakeskeistä, vaikka he ovat täysivaltaisia yhteiskunnan jäseniä. He auttavat lapsiaan ja lastenlapsiaan, tekevät paljon vapaaehtoistyötä ja osallistuvat aktiivisesti yhteiskunnan toimintaan. Heillä on paljon hyödyllistä elämäkokemusta, hiljaista tietoa ja osaamista.

Emme ole kuitenkaan onnistuneet riittävästi vastaamaan ikääntymisen ilmiöön ja sen haasteisiin. Miten turvaamme ikäihmisillemme hyvän ja arvokkaan elämän heidän viimeisinä elinvuosinaan? Mistä saamme työntekijät vanhustemme hoitoon ja hoivaan?

Euroopan ”etujoukoissa” ikääntyvänä maana Suomi voi tulevaisuudessa olla edelläkävijä ratkaisujen löytäjänä ikääntyvän väestön haasteisiin.

On myös katsottava rehellisesti peiliin – koko yhteiskuntana ja etenkin poliittisina päättäjinä. Hukkasimme ikääntyvän kansakuntamme kriittisiä vuosia kärhämöintiin ja hidasteluun sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa. Nyt palvelut ovat monin paikoin kriisissä. Samalla joudumme tarkastelemaan uudella tavalla sitä yhteiskuntasopimusta, jossa aikuiset lapset ovat voineet luottaa, että heidän ei tarvitse itse huolehtia vanhemmistaan.

Suomen väkilukua on viime vuosina kasvattanut maahanmuutto. Se suuntautuu valtaosin maamme harvoille alueille ja näiden sisällä vielä tiettyihin kaupunginosiin. Vaarana on kotoutumisen epäonnistuminen ja siitä seuraavat yksilöitä ja perheitä koskevat inhimilliset ongelmat sekä se, että emme pääse rakentamaan Suomea yhdessä. Sekä suomalaisia että maahanmuuttajia uhkaavat syrjäytyessään samat ongelmat: epäluottamuksen ja pettymyksien kasvu sekä sitoutumattomuus yhteiskuntaan ja sen kulttuuriin. Jengiytymisen ja radikalisoitumisen riski kasvaa. Syrjinnän luomat ongelmat ja integraation mahdollinen epäonnistuminen ruokkivat jo entisestään olemassa olevaa väkivallan riskiä.

Meillä on suomalaisena yhteiskuntana oikeus ja velvollisuus suojella omaa tapakulttuuriamme ja perinteitämme, vaikka yhteiskuntamme moninaistuu. Meillä on oikeus edellyttää, että maahanmuuttajat ymmärtävät yhteiskuntamme peruspilareita ja sitoutuvat toimimaan niitä kunnioittaen. Tarvitsemme vähemmän byrokratiaa, ennakkoluuloja ja rasismia, enemmän molemminpuolista avointa asennetta ja ymmärrystä.

Keskustan suunta Suomelle: Vahvistamme politiikallamme kotien ja perheiden uskoa tulevaisuuteen. Tuemme päätöksillämme jokaisen mahdollisuutta toivomaansa lapsilukuun. Etsimme ratkaisuja vanhenevan ja vähenevän väestömme luomiin haasteisiin. Maahanmuuttoa kehitämme yhteiskuntamme kilpailukykyä vahvistavasti.

3. Alueiden tuskiaan tarvitaan ratkaisuja

Alueiden Suomi on täynnä osaamista ja mahdollisuuksia, jotka täytyy valjastaa vahvistamaan koko maamme elinvoimaa. Erityisesti kestävä alkutuotanto ja toimivat maatilat, uusiutuvan kotimaisen energian hankkeet sekä muu kestävä luonnonvarojen hyödyntäminen ovat kilpailukykyisen Suomen tulevaisuuden menestysaloja.

Myös maamme pitkä raja yhä arvaamattomamman Venäjän kanssa korostaa alueiden turvallisuuspoliittista merkitystä. Kauttaaltaan elinvoimainen Suomi on kriisinkestävä.

Alueiden välillä vallitsee perustavanlaatuisia, historiastakin kumpuavia eroja. Pähkinäsaaren rauhan (v. 1323) raja Itä- ja Pohjois-Suomen sekä eteläisemmän ja läntisemmän Suomen välillä

jakaa maamme yhä monin tavoin kahtia. Väestö- ja tulonjakokehitys sekä muut sosioekonomiset ja terveyserot ovat suuret Itä- ja Pohjois-Suomen tappioksi.

Maamme itäisimmät alueet ovat joutuneet ottamaan kovimmat taloudelliset ja aluekehitykseen liittyvät iskut vastaan Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan seurauksena. Tulevaisuudenusko ja -näkymät ovat itäisessä Suomessa koetuksella.

Alueellinen eriytyminen on uhka myös muualla Suomessa. Yksittäisten kuntienkin sisällä ihmisten arjen todellisuus, toimeentulo ja elämänlaatu vaihtelevat suuresti. Tämä näkyy etenkin asuinalueiden ja kaupunginosien eriytyvänä kehityksenä suurimmissa kaupungeissa. Niissäkin tarvitaan viisasta aluepolitiikkaa.

Kaikilla maamme alueilla ja kunnilla on vahva tahto elinvoimansa säilyttämiseen ja kehittämiseen. Monilla niistä haasteena ovat työikäisen väestön väheneminen, osaavan työvoiman saatavuus ja yrittäjyyden hiipuminen.

Alueiden tuska kasvaa. Nykyinen kehitys uhkaa johtaa yhä suurempaan keskittymiseen, jossa paikallisten lähiyhteisöjen sekä niiden luoman yhteisöllisyyden ja turvallisuuden voima heikkenee. Palvelut uhkaavat kadota monista taajamista, maaseudusta puhumattakaan. Alueiden eheyden ja elinvoimaisuuden turvaamiseksi on tärkeä huolehtia riittävien lähipalveluiden kehittämisestä.

Monet ihmiset eivät pysty toteuttamaan unelmaansa elää, asua ja tehdä työtä siellä, missä he tuntevat itsensä onnellisiksi. Monipaikkaisuudesta ja etätyöstä on tullut osalle suomalaisia uudenlainen tapa asua, tehdä työtä ja viettää vapaa-aikaansa.

Suuri osa suomalaisista haluaa asua väljemmin, itse omistetussa kodissa. Etenkin kasvavissa kaupungeissa asuntojen hintakehitys, muut nousevat elinkustannukset ja kaupunkien kaavoituspolitiikka ovat muuttaneet monelle nämä asumisunelmat kaukaisiksi haaveiksi. Keskustalle myös kaikkien oikeus lähiluontoon on tärkeää.

Ruuhka-alueiden ulkopuolella kiinteistöjen arvon lasku on todellinen ongelma. Moni aiempien sukupolvien rakentama koti on nyt euroilla mitattuna liki arvoton.

Suomi ja suomalaiset ovat perustuvaa laatua olevan kysymyksen äärellä: onko alueellinen ja ihmisten välinen tasa-arvo yhä yhteinen kansallinen tavoitteemme?

Keskustan suunta Suomelle: Uskomme keskittämisen sijaan kotiseutujen ja paikallisuuden voimaan. Haluamme turvata koko Suomen menestymisen ja elinvoiman edellytykset niiden omien vahvuuksien pohjalta. Toimimme alueellisesti tasa-arvoisen Suomen puolesta.

4. Suomen talous on tienhaarassa

Hyvinvointiyhteiskuntaamme on pidetty yllä velkaa ottamalla. Tämä tie ei ole kestävä. Suomen julkinen talous tarvitsee pitkäjänteistä ja vastuullista tervehdyttämistä.

Julkisella taloudella on edessään mittavat sopeutustoimet. Ne sisältävät leikkauksia, menojen kasvun hidastamista ja veronkorotuksia. Julkisyhteisöjen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen uhkaa silti kasvaa vuoteen 2028 mennessä lähelle 85 prosenttia.

Sopeuttamistoimet tulee kohdistaa eri ihmisryhmiin ja alueisiin oikeudenmukaisesti. Yhteiskuntamme yhtenäisyyttä ja eheyttä ei saa vaarantaa.

Talouden tervehdyttämisessä ei ole kyse vain leikkauksista ja veroista. Huomio pitää kiinnittää yhteiskuntamme rakenteiden uudistamiseen ja sen tarvitsemiin reformeihin, ennen kaikkea tarvitsemme eväitä talouden kasvuun.

Suomen talous on tienhaarassa: lähdemmekö kohti kestävää kasvua vai kasvavatko tulevaisuudessa lähinnä konkurssit ja työttömyys?

Suomi on sairastanut kroonista kasvuvajetta jo yli viidentoista vuoden ajan. Tämän taustalla ovat etenkin heikko tuottavuuskehitys, investointien vähäisyys sekä kasvava osaajapula.

Taloukasvu edellyttää nykyistä suurempaa luottamusta talouden toimintaympäristön vakauteen ja ennustettavuuteen. Lisäksi yhteiskunnassamme on yhä liikaa yritysten toimintaa ja ihmisten arkipäivää vaikeuttavaa byrokratiaa ja turhaa sääntelyä. Mutta ennen kaikkea taloukasvuun tarvitaan ahkeruutta, yritteliäisyyttä, luovuutta ja uusia ideoita.

Taloukasvua saadaan aikaan työn määrän lisäämisellä. Osaava työvoima on ehdoton kasvun edellytys. Myös vamman, sairauden tai muun syyn takia osatyökykyisten mahdollisuuksia työllistymiseen tulee parantaa, jotta kaikki työkykyiset yhteiskunnan jäsenet voivat työllistyä. Ikääntyvässä Suomessa työvoimayhtälön ratkaisu on vaikeaa ilman työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa. Se tarvitsee lisää joustavuutta ja vauhtia, ei estävää lainsäädäntöä ja byrokratiaa.

Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on suuri merkitys niin työllisyydelle kuin taloukasvullekin. Ne on huomioitava aiempaa vahvemmin myös tutkimus- ja innovaatiopolitiikassa ja niihin liittyvässä yhteisten varojen kohdentamisessa. Esimerkiksi vihreä siirtymä ja matkailu ovat suuria mahdollisuuksia pienille ja keskisuurille yrityksille.

Tuottavuuden kasvu on ollut Suomessa liian vähäistä. Etenkin teknologian ennakkoluulottomalla hyödyntämisellä, uusilla toimintatavoilla ja tekemällä asioita entistä fiksummin on sekä julkisella että yksityisellä sektorilla otettavissa suuria tuottavuusloikkia.

Suomi ja Eurooppa ovat kasvavalla takamatkalla tekoälyn kehittämisessä ja hyödyntämisessä. Tekoälyn hyödyntämisessä Suomen pitää ottaa suuri loikka eteenpäin, mutta samalla tarvitaan tekoälyn sääntelyä, maiden ja maanosien rajat ylittäen.

Keskustan suunta Suomelle: *Haluamme palauttaa luottamuksen ja tulevaisuuden uskon Suomen talouteen ja sen toimijoille. Teemme talouden välttämättömät uudistukset ja sopeutukset kestäväää kasvua tukien, mutta samalla oikeudenmukaisesti eri ihmisryhmät ja alueet huomioiden.*

5. Kohti kohtuullisuuden yhteiskuntaa ja hyvää elämää

Kohtuullisuus ja ylisukupolvisuus ovat Keskustan arvoja. Kohtuullisuus on rajojen ymmärtämistä yhteiskunnassamme, jossa korostuvat suoritukset ja menestyminen. Se on etenkin talouden sovittamista luonnon kantokykyyn. Kohtuullisuus on myös sen ymmärtämistä, että maailma on meillä vain lainassa tulevilta sukupolvilta ja elämistä tämän ymmärryksen mukaisesti.

Yhteiskuntana ja sen jäsenenä olemme yhä liian paljon kiinni fossiilitaloudessa, ylikuluttamisen kulttuurissa ja kertakäyttötaloudessa. Myös omistamisen, ulkonäkökeskeisyyden ja rahallisen menestyksen ylikorostaminen ovat osa ylikulutuskulttuuria ja merkittävä nuorten pahoinvoinnin lähde.

Ilmastonmuutos, luontokato ja niiden seuraukset eivät ole kadonneet minnekään vaan huutavat ratkaisuja. Luonnon monimuotoisuus on tärkeä tavoite sekä luonnon itsensä että ihmisten hyvinvoinnin kannalta.

Kierto- ja jakamistalous ovat vielä lapsenkengissä. Metsiemme ja muiden uusiutuvien luonnonvarojemme viisas ja kestävä käyttö ovat Suomelle suuri mahdollisuus, jos vain osaamme tarttua tähän tilaisuuteen.

Suurin osa suomalaisista on tyytyväisiä elämäänsä. Maamme kodeissa voidaan keskimäärin hyvin. Suomi on seitsemän kertaa peräkkäin valittu maailman onnellisimmaksi maaksi.

Tämä on kuitenkin vain osatotuus. Kaikilla ei yhteiskunnassamme mene hyvin.

Mielenterveyden ongelmat koskettavat kaikenikäisiä suomalaisia enemmän kuin koskaan. Ne vievät liian monia ennen aikaisesta sivuun opiskelusta, työelämästä ja monista sosiaalisen elämän muodoista. Ne uhkaavat ihmisen elämänhallintaa. Siksi paremmasta mielenterveydestä on tehtävä Suomelle uusi kansallinen suurhanke.

Sosiaalinen media on ottanut niskalenkin liian monen arjessa ja ajankäytössä. Kansakuntamme on pitkälti ajautunut älypuhelinien vangiksi. Sosiaalisen median haitalliset seuraukset ovat alkaneet näkyä muun muassa ihmisten maailmakuvan vääristymisinä, vastakkainasettelujen kärjistymisinä, itsetunnon ja mielenrauhan rapautumisena sekä sosiaalisten suhteiden heikkenemisenä.

Kaikissa kodeissa ei voida hyvin. Lastensuojeluilmoituksia tehtiin vuonna 2023 noin joka kymmenennestä lapsesta. Ilmoitusten määrä on kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa. Moni kotitalous kamppailee toimeentulonsa kanssa sekä vakavat maksuhäiriöt ovat lisääntyneet.

Osalle kansalaisista syrjäytymisestä ja osattomuuden tunteesta on tullut ei-toivottu, pysyväluonteinen elämäntilanne. Tämä on suuri uhka sisäiselle turvallisuudelle ja yhteiskuntamme eheydelle.

Maamme inhimillinen pääoma rakentuu koulutuksen ja osaamisen kautta – läpi elämämme. Suomalainen menestystarina, peruskoulu, sekä toinen aste, ovat ongelmassa. Oppimistulokset laskevat ja eriytyvät, erot koulujen välillä kasvavat ja osa oppijoista voi pahoin.

Epävarman tulevaisuuden edessä nuoria vaaditaan yhä aikaisemmin valitsemaan oma suuntansa. Koulutus nähdään yhteiskunnassa liikaa vain pikaväylänä työelämään, ei osana inhimillistä kasvua ja sivistystä, jotka lopulta tuottavat täyteen mittaansa kasvaneen ja vastuuta yhteiskunnasta kantavan ihmisen.

Myös laadukkaiden ja kohtuuhintaisten harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen kaikille lapsille ja nuorille koko Suomessa vahvistaa perheitä, sillä se on yksi lapsen kehityksen ja osallisuuden kokemuksen peruspilareista.

Juhlapuheissamme vilahtelee käsite kohtuullisuuden yhteiskunnasta. Nyt on aika ryhtyä tuumasta toimeen.

Keskustan suunta Suomelle: Haluamme, että suomalaiset ovat tulevaisuudessakin maailman onnellisin kansa. Tämä syntyy yhteiskunnasta, jossa ihminen, luonto ja talous ovat tasapainossa, missä jokaisella meistä on mahdollisuus rakentaa hyvä elämä itsellemme ja läheisillemme.

Luottamushenkilöiden matkakustannukset, kokouspalkkiot ja tilintarkastajien palkkiot

Esityslistan kohta 12

Puoluehallituksen esitys:

Matkakorvaukset korvataan halvimman julkisen kulkuneuvon mukaisesti, lentokoneen käytöstä on aina sovittava erikseen. Auton käytöstä korvataan Verohallinnon vuosittain antamasta päätöksestä ”verovapaat matkakustannusten korvaukset” 50 % + 5 snt/lisämatkustaja.

Kokouspalkkioita ei makseta.

Esityslistan kohta 13

Puoluehallituksen esitys:

Tilintarkastajille maksetaan palkkio laskun mukaan.

Suomen Keskusta r.p.

TALOUSARVIOESITYS VUODELLE 2025

Varsinainen toiminta

	2025	2024
Tuotot		
Osallistumismaksut	25 000,00	30 000,00
Opintokeskustuotot	2 000,00	2 500,00
Luottamushenkilömaksut	18 000,00	18 000,00
Vuokratuotot	12 500,00	12 500,00
Eläketuotot	22 400,00	22 000,00
Muut tuotot	245 000,00	210 000,00
Tuotot yhteensä	324 900,00	295 000,00
Kulut		
Henkilöstökulut	-1 093 055,85	-999 804,01
Poistot	-39 500,00	-25 000,00
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	-76 142,34	-69 948,00
Toimitilakulut	-161 500,00	-195 100,00
Ajoneuvokulut	-4 000,00	-2 500,00
It-laite ja -ohjelmistokulut	-240 500,00	-217 000,00
Muut kone- ja kalustokulut	-52 000,00	-108 500,00
Matkakulut	-186 550,00	-228 000,00
Markkinointikulut	-779 500,00	-651 000,00
Tutkimus- ja kehityskulut	-105 000,00	-70 000,00
Hallintopalvelut	-182 000,00	-176 000,00
Muut toimistokulut	-765 400,00	-760 900,00
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-3 360 248,19	-3 206 252,01
Varainhankinta		
Tuotot yhteensä	297 000,00	242 500,00
Kulut yhteensä	-145 000,00	-82 000,00
Varainhankinta yhteensä	152 000,00	160 500,00
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot yhteensä	32 000,00	30 000,00
Kulut yhteensä	-7 500,00	-7 500,00
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	24 500,00	22 500,00
Yleisavustukset		
Tuotot yhteensä	3 975 090,00	3 968 024,00
Kulut yhteensä	-1 217 914,50	-1 237 732,70
Yleisavustukset yhteensä	2 757 175,50	2 730 291,30
Tilikauden tulos	-426 572,69	-292 960,71
Tilikauden ylijäämä	-426 572,69	-292 960,71

2023	2022
35 000,00	340 000,00
4 000,00	3 000,00
18 000,00	20 000,00
17 500,00	17 500,00
29 436,18	32 385,00
210 000,00	105 000,00
313 936,18	517 885,00
-1 054 369,97	-1 070 391,40
-4 000,00	-3 500,00
-65 653,12	-63 609,41
-174 035,57	-246 475,00
-2 500,00	-2 500,00
-191 500,00	-136 500,00
-58 500,00	-113 500,00
-199 000,00	-578 500,00
-1 839 500,00	-570 000,00
-81 000,00	-105 000,00
-181 500,00	-189 000,00
-729 600,00	-953 400,00
-4 264 722,48	-3 511 990,81
330 000,00	371 750,00
-133 000,00	-217 720,00
197 000,00	154 030,00
0,00	0,00
-7 600,00	-7 800,00
-7 600,00	-7 800,00
4 573 159,36	5 523 425,00
-1 638 249,97	-2 135 763,25
2 934 909,39	3 387 661,75
-1 140 413,08	21 900,94
-1 140 413,08	21 900,94

Varsinainen toiminta

Tuotot

Osallistumismaksut
Opintokeskustuotot
Luottamushenkilömaksut
Vuokratuotot
Eläketuotot
Muut tuotot
Tuotot yhteensä

Kulut

Henkilöstökulut
Poistot
Vapaaehtoiset henkilösivukulut
Toimitilakulut
Ajoneuvokulut
It-laite ja -ohjelmistokulut
Muut kone- ja kalustokulut
Matkakulut
Markkinointikulut
Tutkimus- ja kehityskulut
Hallintopalvelut
Muut toimistokulut

Varsinaisen toiminnan kuluja

Varainhankinta

Tuotot yhteensä
Kulut yhteensä

Varainhankinta yhteensä

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Tuotot yhteensä
Kulut yhteensä

Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä

Yleisavustukset

Tuotot yhteensä
Kulut yhteensä

Yleisavustukset yhteensä

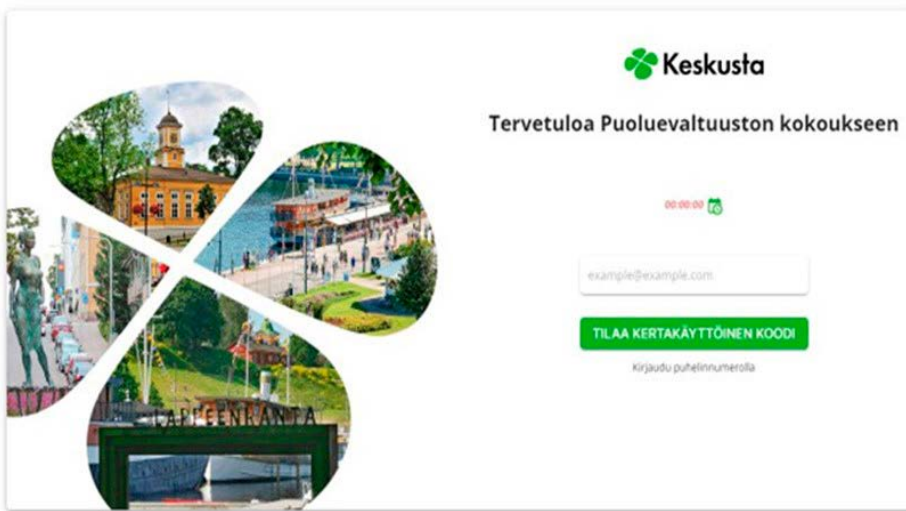
Tilikauden tulos

Tilikauden ylijäämä

Äänestysohje

1. Jokainen äänivaltainen edustaja merkitään kokouspaikalle saapuessa äänestysluetteloon. Virallisten kokousedustajien tulee saapua kokouspaikalle la ja su ennakkoon ilmoitetun ajan puitteissa.
2. Puheenjohtaja ilmoittaa, kun äänestäminen alkaa. Jokaiselle viralliselle kokousedustajalle tulee sähköpostiin linkki, joka ohjaa äänestysjärjestelmän kirjautumissivulle.

Kirjautumissivulta käyttäjä tilaa kuusinumeroisen vahvistuskoodin oman valintansa mukaan joko sähköpostiin tai tekstiviestinä.

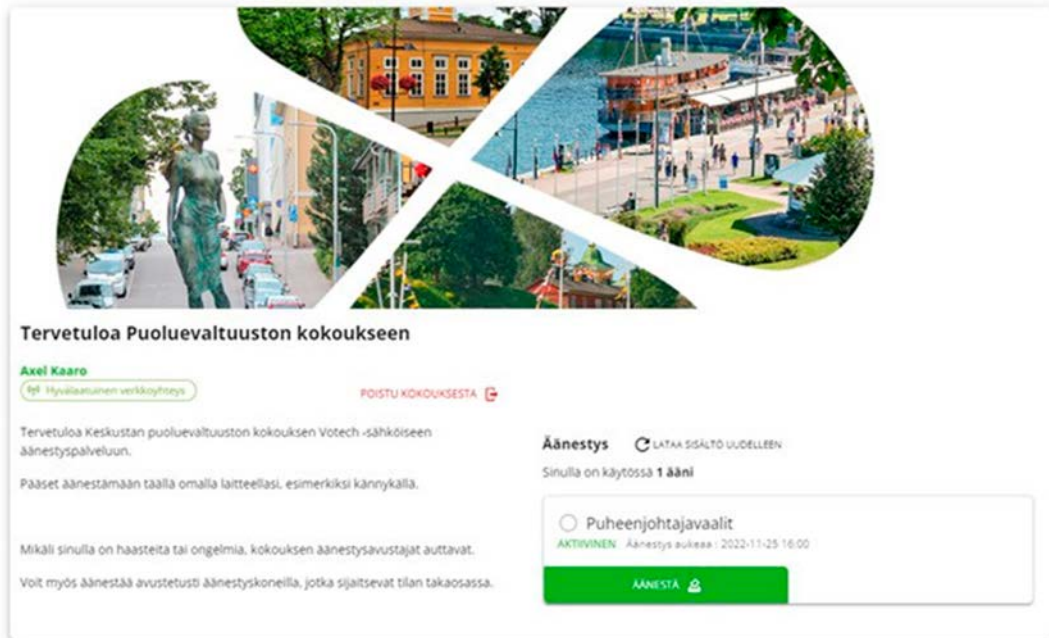
HUOM. On tärkeää, että äänestysjärjestelmässä näkyvään kenttään kirjoitetaan se sähköpostiosoite tai puhelinnumero, jonka edustaja on antanut yhteystiedokseen ilmoittautuessaan. Jos käyttäjä ei saa kutsulinkkiä, kannattaa tarkistaa ensin roskapostilaatikko sekä Gmailissa Päivitykset, Tarjoukset ja muut välilehdet. Jos linkkiä ei löydy, ilmoittakaa siitä välittömästi kokouksen toimihenkilöille.

3. Sähköpostiin tai tekstiviestillä saapunut vahvistuskoodi kirjoitetaan äänestysjärjestelmän kirjautumissivulle, jonka jälkeen järjestelmä tunnistaa käyttäjän viralliseksi kokousedustajaksi.

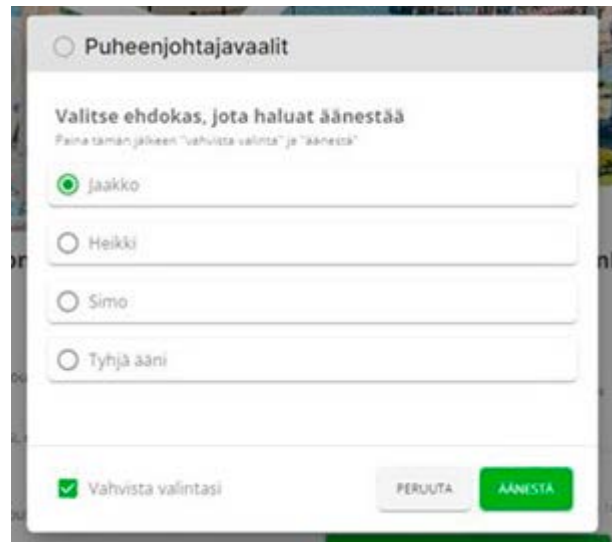
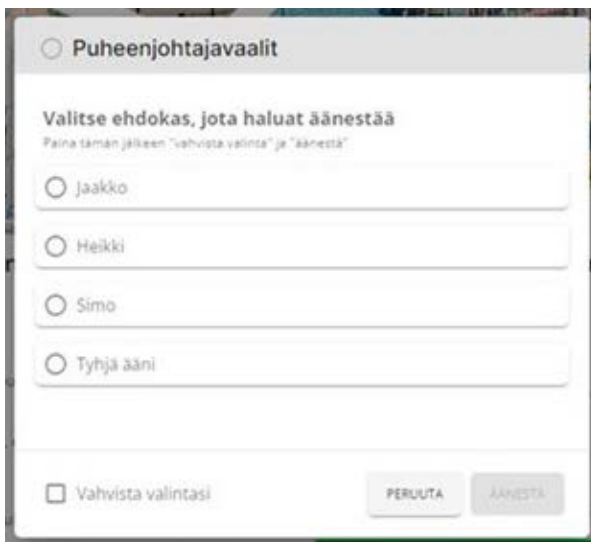
On suositeltavaa käyttää tekstiviestivahvistuskoodia, koska sähköpostin käyttäminen saattaa vaatia verkkoselaimen avaamisen puhelimen sähköpostisovelluksen sijaan.

4. Tunnistautumisen jälkeen käyttäjä ohjataan etusivulle, josta löytyvät aktiiviset äänestykset. Klikkaamalla ”äänestä” -painiketta, käyttäjä pääsee äänestämään.

Äänestyksessä valitaan ehdokas/ehdokkaat tai vaihtoehdot, joita haluaa äänestää. Klikkaamalla jatka -painiketta järjestelmä ohjaa sinut erilliselle vahvistussivulle, jossa näet valintasi ennen varsinaista äänestämistä.

HUOM. Äänestämisen jälkeen valintaa ei voi enää muuttaa.

5. Jos äänestys ei kuitenkaan onnistu omaa laitetta hyväksikäyttäen, kokoussaliin on varattu kolme kiinteä äänestyspistettä, joille voi mennä antamaan äänensä.

Kiinteitä äänestyspisteitä käytettäessä tunnistamisessa on käytettävä matkapuhelimeen tekstiviestillä saapuvaa vahvistuskoodia.

Keskustan Tulevaisuusakatemian koulutukset kevät 2025

Tammikuu

Ke 8.1. klo 18–20

Aluevaaliehdokaskoulutus

Millaista hyvinvointialueen ehdokkaana toimiminen on? Mitä vaaleihin valmistautumisessa on huomioitava? Miten rakennan onnistuneen kampanjan? Mitä vaalirahoituksessa on huomioitava?

Kenelle: Aluevaaleissa ehdolla olevat ja ehdokkuutta harkitsevat, yhdistysten vaalipäälliköt

La 18. – Su 19.1.

Keskustaristeily

Tarjolla lukuisia innostavia koulutuksia ja työpajoja mm. seuraavista teemoista: vaikuttaminen ja vuorovaikutus, viestintä ja markkinointi, tulevaisuusosaaminen, lähidemokratia, ehdokasvalmennus ja vaalityö. Tarkemmat tiedot risteilyn ohjelmasta.

Kenelle: Kunta- ja aluevaaliehdokkaat, järjestötoimijat, Keskustan jäsenet

Ke 22.1. klo 18–20

Kuntavaaliehdokaskoulutus

Millaista kuntavaaliehdokkaana toimiminen on? Mitä vaaleihin valmistautumisessa on huomioitava? Miten rakennan onnistuneen kampanjan? Mitä vaalirahoituksessa on huomioitava?

Kenelle: Kuntavaaleissa ehdolla olevat ja ehdokkuutta harkitsevat, yhdistysten vaalipäälliköt

Ke 29.1. klo 18–20

Kampanjointikoulutus vaalipäälliköille ja yhdistysten aktiiveille

Ehdokkaiden hankinta, vaalitilaisuuksien järjestäminen sekä vaalikampanjoinnin suunnittelu ja toteuttaminen.

Kenelle: Vaalipäälliköt, yhdistysten aktiivit, koulutus soveltuu myös ehdokkaille

Helmikuu

Ke 5.2. klo 18–20

Keskustalainen kunta politiikka – Keskustan kuntavaaliohjelma tutuksi

Mitä keskustalainen kunta politiikka oikein on? Sukellus Keskustan kuntavaaliohjelmaan innoittavien alustajien johdattamana. Valtuustoryhmän ja kunnallisjärjestön tai kuntayhdistyksen toimiva yhteistyö ja vuoropuhelu kunnan eri toimijoiden kanssa.

Kenelle: Ehdokkaat, vaalipäälliköt, yhdistysaktiivit

La 8.2. klo 10–15

Puhetaito ja poliittinen argumentointi

Huom! Lähipäivä

Vaikuttavien puheiden rakentaminen ja keskustelutaidot eri tilanteissa. Perehdytään retoriikan ja argumentaation perusperiaatteisiin sekä kehitetään kykyä puolustaa omia näkemyksiä vakuuttavasti ja selkeästi. Lähipäivä puoluetoimistolla.

Kenelle: Ehdokkaat, järjestötoimijat

Ke 12.2 klo 18–20

Keskustalainen hyvinvointialuepolitiikka – Keskustan aluevaaliohjelma tutuksi

Mitä keskustalainen hyvinvointialuepolitiikka oikein on? Sukellus Keskustan aluevaaliohjelmaan innoittavien alustajien johdattamana.

Kenelle: Ehdokkaat, vaalipäälliköt, yhdistysaktiivit

Ke 19.2 klo 18–20

Kampanjointikoulutus kunta- ja aluevaaliehdokkaille

Miten rakennan onnistuneen kampanjan?

Kenelle: Kunta- ja aluevaaliehdokkaat

Tulevaisuus kasvaa keskellä

Ke 26.2. klo 18–20 Someviestintä

Some-viestinnän perusteet. Poliittisen viestinnän suunnittelu ja toteuttaminen sosiaalisen median kanavissa. Maksullinen mainonta sosiaalisessa mediassa.

Kenelle: Keskustan jäsenille, päättäjille, yhdistystoimijoille.

Maaliskuu

Ke 5.3. klo 18–20 Vaikuta kirjoittamalla I

Ilmaise mielipiteesi. Millaisia ovat hyvin kirjoitetut ja vaikuttavat kannanotot, mielipiteet, aloitteet ja puheet?

Kenelle: Kunta- ja aluevaaliehdokkaat, yhdistysten aktiivit, Keskustan jäsenet

Ke 12.3. klo 18–20 Yhdistysten puheenjohtajakoulutus

Mitä ovat puheenjohtajan vastuut ja velvoitteet? Mitä hyvään kokousten ja hallinnon johtamiseen sisältyy? Miten johtaa ihmisiä innostavasti ja kehittää ja uudistaa yhdistyksen toimintaa?

Kenelle: Paikallis- ja kuntayhdistysten sekä kunnallisjärjestöjen puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

Ke 19.3. klo 18–20 Yhdistysten sihteerin- ja rahastonhoitajakoulutus

Mitä kuuluu sihteerin ja rahastonhoitajan tehtäviin? Miten valmistella kokouksia ja hoitaa tehtäviä hyvän hallintotavan mukaisesti ja tietoturvasyistä? Koulutuksesta saat vinkkejä myös toiminnan uudistamiseen ja kehittämiseen.

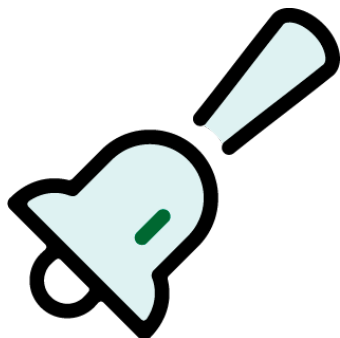
Kenelle: Paikallis- ja kuntayhdistysten sekä kunnallisjärjestöjen sihteerit ja rahastonhoitajat

Ke 26.3. klo 18–20 Neuvottelutaitoja ja paikkajakomatematiikkaa yhdistyksille

Paikkajakomatematiikkaa, d'Hondt ja kuinka neuvotella onnistuneesti poliittisista luottamuspaikoista?

Kenelle: Kunnallisjärjestöjen ja kuntayhdistysten puheenjohtajat ja paikkaneuvotteluista vastaavat

**Ilmoittaudu koulutuksiin:
keskusta.fi/koulutukset**

Kouluttajaverkoston kouluttajat palvelevat maksutta Keskustan paikallis- ja kuntayhdistyksiä sekä kunnallisjärjestöjä

Kunnallisjärjestöillä, kuntayhdistyksillä ja paikallisyhdistyksillä on mahdollisuus tilata maksutta kouluttajaverkoston asiantuntija kouluttajaksi järjestötoiminnan eri teemoista. Voit käyttää verkkokoulutuksiin kouluttajaa mistä päin Suomea tahansa, fyysisiin koulutuksiin suosittelemme oman tai naapuripiirin kouluttajaa.

Lue kouluttajaverkostosta lisää: <https://keskusta.fi/kouluttajat/>

.....

Koulutuskumppanimme Maaseudun sivistysliiton kanssa olemme koonneet juuri Sinua ja yhdistystäsi varten hyödyllisiä tietopaketteja helppokäyttöiseen moodle-ympäristöön

Löydät moodlesta mm. aloitepankin, johon kunta- ja aluepäättäjät voivat toimittaa muille valtuustoryhmille aloitepohjia ja -vinkkejä. Kaipaavat tietoa sitten järjestötoiminnan rutiineista, kokouskäytännöistä, vapaaehtoistyön johtamisesta, Keskustan organisaatiosta, tapahtumien järjestämisestä tai vaikkapa viestinnästä, tämä kokonaisuus on Sinua varten.

Tutustu: <https://moodle.msl.fi/>

Lue uusin Keskikenttä

keskusta.fi/keskikentta

SUOMEN KESKUSTA • JÄRJESTÖTOIMINNAN TIETOPAKETTI 2/ 2024

Keskikenttä

**Ei siitä muuta voi kuin
tulla iloiseksi!**

Keskustan vaaliristeily myynnissä NYT!

Varaa ajoissa paikkasi vaaliristeilylle, jossa yhdistyy ajankohtainen poliittinen keskustelu, verkostoituminen ja viihde! Risteily on täydellinen tilaisuus ehdokkaille, kunta- ja aluepäättäjäille, järjestötoimijoille ja tukitiimeille kehittää osaamistaan sekä vaihtaa ajatuksia tulevien vaalien tärkeistä kysymyksistä.

18.–19.1. 2025 Tallink Silja Victoria | Helsinki–Tallinna–Helsinki

Risteilyn tähtipuhujia:

Valtioneuvos Matti Vanhanen: Valtioneuvos Matti Vanhasen ura on ollut pitkä ja vaikuttava. Keskustaristeilyllä pääsemme kuulemaan hänen näkemyksiään keskustalaisuudesta tänään ja huomenna.

Näyttelijä-kirjailija Johannes Lahtela: Johannes Lahtela on koulutukseltaan teatteritaiteen ja teologian maisteri, ja hän on julkaissut neljä kirjaa. Johannes osaa auttaa ihmistä olemaan rento, aito ja vakuuttava sekä kertomaan ydinviestin niin, että yleisö ymmärtää mistä on kysymys.

Risteilymme juontaja, toimittaja Keijo Leppänen: Keijo on kokenut ja laajasti arvostettu toimittaja. Hän on Suomen mediakentällä tunnettu ammattilainen, jonka asiantunteva olemus herättää luottamusta. Keijo on aito kansanmies, jonka seurassa ei tarvitse jännittää. Keijo opastaa risteilykävijöitä esiintymisen ja puhumisen maailmaan. Kuva: MTV/Onni Ojala.

Kulttuurivaikuttaja Rosa Meriläinen: Rosa Meriläinen on KULTA ry:n pääsihteeri. Keskustaristeilyllä pääsemme keskustelemaan Rosan kanssa kulttuurihyvinvoinnista.

Vaikuttamisen asiantuntija Anu Vehviläinen: Anu Vehviläinen on arvostettu politiikan konkari, joka on toiminut eduskunnan puhemiehenä, ministerinä ja kansanedustajana. Anu kertoo tilaisuudessaan yhteistyön merkityksestä päätöksenteossa.

**Tutustu päivittyvään ohjelmaan
ja varaa paikkasi osoitteesta**

www.keskusta.fi/risteily

Mahdollisissa ongelmatilanteissa pyydämme olemaan suoraan yhteydessä Matkapoikien myyntipalveluun, nro. 010 2323 200.

